

The Journal of International Social Science Education

ISSN: 2146-6297 (Online) Dergi websayfası: <https://www.dergipark.org.tr/en/pub/issej>

İlkokul türkçe dersi öğretim programı dinleme/izleme beceri alanının sınıf öğretmenlerinin görüşlerine göre değerlendirilmesi

Çavuş Şahin & Dilek YAZAR GÜRSOY

Önerilen atıf: Şahin, Ç. & Yazar Gürsoy, D. (2024). İlkokul türkçe dersi öğretim programı dinleme izleme beceri alanının sınıf öğretmenlerinin görüşlerine göre incelenmesi, *Uluslararası Sosyal Bilimler Eğitimi Dergisi*, 10(2), 26-63. DOI: 10.47615/issej.1531926

Makale linki: <https://doi.org/10.47615/issej.1531926>

© 2024 Yazar(lar). Baskılar ve izinler: Yazarlar makalelerini USBED/Uluslararası Sosyal Bilimler Eğitimi Dergisinde yayınladıktan sonra basılı olarak veya Birinci Baskı olarak çevrimiçi paylaşma iznine sahiptir.

Öne Çıkanlar

Dinleme becerisi, kuşkusuz bir bireyin hayatında kullandığı en önemli becerilerden biridir. Bu becerinin gelişmesi için bireyin planlı eğitime katıldığı ilk yıllarından itibaren kullanılan Türkçe dersi öğretim programında yer bulan dinleme/izleme beceri alanı, bu anlamda büyük öneme sahiptir.

Bu çalışmada sınıf öğretmenlerinin İlkokul Türkçe Dersi Öğretim Programı dinleme/izleme beceri alanına ait görüşleri ortaya konulmuştur.

Programın uygulayıcısı olan sınıf öğretmenlerinin programa ait görüşleri programın değerlendirilmesini ve geliştirilmesini sağlayacak, uygulama esasındaki karşılaşılan güçlükleri ortaya koyacaktır.

USBED/Uluslararası Sosyal Bilimler Eğitimi Dergisi hakemli bir çevrimiçi dergidir. Bu makale araştırma, öğretim ve özel çalışmalar amacıyla kullanılabilir. Makalenin içeriğinden yalnızca yazarlar sorumludur. Dergi makalelerin telif hakkına sahiptir. Yayıncı, araştırma materyalinin kullanımıyla bağlantılı veya doğrudan veya dolaylı olarak ortaya çıkan herhangi bir kayıp, işlem, talep veya masraf veya zarardan sorumlu tutulamaz.

Tüm yazarlardan, sunulan çalışmalarla ilgili olarak diğer kişi veya kuruluşlarla herhangi bir finansal, kişisel veya diğer ilişkiler dahil olmak üzere herhangi bir fiili veya potansiyel çıkar çatışmasını ifşa etmeleri istenir.

İlkokul türkçe dersi öğretim programı dinleme/izleme beceri alanının sınıf öğretmenlerinin görüşlerine göre değerlendirilmesi

Çavuş Şahin

Temel Eğitim Anabilim Dalı Sınıf Eğitimi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale, 17010, Türkiye

Dilek Yazar Gürsoy

Temel Eğitim Anabilim Dalı, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale, 17010, Türkiye

ÖZ

Bu çalışma sınıf öğretmenlerinin İlkokul Türkçe Dersi Öğretim Programındaki dinleme ve izleme beceri alanına ait görüşlerini değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Nitel yöntemle göre desenlenen araştırmada çalışma grubu, benzeşik örnekleme ile oluşturulmuştur. Veriler yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. İstanbul ili Beykoz ilçesindeki ilkokullarda görev yapmakta olan 20 sınıf öğretmeni ile görüşme yapılmıştır. Yapılan görüşmeler sonucunda elde edilen nitel verilerin analiz edilmesinde içerik analizi tekniği kullanılmıştır. Araştırma sonucunda öğretmenler programdaki dinleme ve izleme kazanımlarını genel olarak yeterli ve anlaşılır bulmuşlardır. Bunun yanında Türkçe ders kitaplarındaki dinleme ve izleme metinlerinin niteliği konusunda sınıf öğretmenlerinin bazı endişeleri olduğunu görülmektedir. Dinleme ve izleme becerilerinin, öğrencilerin dil becerilerinin temelini oluşturduğu, sosyal ve akademik başarıları üzerinde de önemli etkilere sahip olduğu konusundaki öğretmen görüşlerini ortaya koymaktadır. Ayrıca, öğrenme ortamının nitelikleri, eğitim materyallerinin seçimi, sınıf mevcudu ve öğrencilerin motivasyonu gibi faktörlerin bu becerilerin kazandırılmasında kritik rol oynadığı belirlenmiştir. Sonuç olarak, çalışma, ilkökuller Türkçe öğretim programında dinleme ve izleme becerilerine daha fazla önem verilmesi ve bu alanda öğretmenlerin desteklenmesi gerektiğini vurgulamaktadır.

MAKALE TARİHİ

Geliş tarihi 12 Ajustos 2024
Kabul tarihi 09 Aralık 2024

ANAHTAR KELİMELEK

Dinleme ve İzleme Becerisi, Türkçe Öğretim Programı, Sınıf Öğretmeni

Makale Türü

Araştırma makalesi

İLETİŞİM Dilek YAZAR GÜRsoY dilekyazar@hotmail.com Temel Eğitim Anabilim Dalı Sınıf Eğitimi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, 17010, Çanakkale, Türkiye

© 2024 Yazar(lar).

Bu makale Creative Commons Attribution-NonCommercial ile lisanslanmıştır. Lisans, (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0>) koşulları altında dağıtılan ve ticari olmayan amaçla eserinizin remix, ince ayar yaparak ya da üzerine geliştirerek kendi eserlerinde kullanılmasına izin verir. Ancak ortaya çıkan yeni eseri benzer lisans ile lisanslamak zorunda değildir.

Giriş

Dil, kendine has kuralları olup, bu kurallara bağlı olarak gelişen ve insanların birbirleri ile anlaşmalarına yardımcı olan bir araçtır (Ergin, 2008). Özbay (2005)'a göre, dil yeteneği ve donanımına insanlar doğuştan sahiptirler. Bu önemli becerinin öğrenilip gelişmeye başlaması bireyin anne karnında başlayıp yaşamının sonuna kadar devam eder. Dil sayesinde birey, dünyaya geldikten sonra etkileşim içinde olduğu çevre ile sosyalleşme, bir topluluğa ait olma, öğrenme, sahip olduğu değerleri, duygu ve düşüncelerini aktarma gibi birçok önemli ihtiyacını karşılar.

Alanyazında dil gibi dinlemeye de ait birçok tanım görebiliriz. Doğumdan ölümüne kadar bireyin hayatının en önemli iletişim ve etkileşim aracı olan dinlemeyi Güneş (2014), bireyin anne karnındayken başlayıp doğuştan sonra amaç ve anlam kazanıp eğitim yoluyla geliştirilerek diğer dil becerilerinin (okuma, konuşma, yazma) gelişiminin temelini oluşturan bir beceri olarak tanımlar. Lundsteen'e (1979) göre sözlü iletişimde zihnimizde anlamlandırmaya çalıştığımız karmaşık ve aşamalı süreçleri dinleme olarak adlandırabiliriz. Dinleme, konuşma kaynağının sunduğu mesajı net bir şekilde alıp anlayarak, sonrasında verdiğimiz tepki ile devam eden süreçtir (Demirel, 2003). Dinleme/ izleme sürecinde aynı zamanda iletilmek istenen mesajı açık bir şekilde anlayabilmek için yoğun zihinsel ve fiziksel mesai harcanmaktadır (Karasakaloğlu ve Bulut, 2012; Epeçan, 2013; Yılmaz Abalı, 2019). Dinlemeyi açıklamaya çalışan tanımlara baktığımızda duyma ile başlayan sürecin anlamlandırmayla devam ettiğini ve ömür boyu geliştirilerek kullanılan bir beceri olduğunu görebilmekteyiz. Kuşkusuz böyle önemli bir becerisi gelişmiş olan bireyler hem sosyal hem de akademik hayatını da rahatlıkla düzenleyebilme becerisine de sahip olacaktır.

Dilin anlama ve anlatma olarak iki farklı boyutu bulunmaktadır. Dil becerileri olarak sınıflandırılan konuşma ve yazma anlatmayı; dinleme ve okuma anlamayı oluşturmaktadır. Bu dil becerilerinden herhangi birinin gelişmemiş olması veya geriden gelmesi diğer dil becerilerinin gelişmesini de olumsuz yönde etkileyecektir. Yapılan araştırma sonuçları, insanların dinlemeye harcadıkları zamanının okuma, yazma ve konuşmaya ayrılan toplam zaman kadar olduğunu göstermektedir (Rankin, 1926; Wilt, 1950; Werner, 1975. Aktaran: Tompkins, 1998). Özbay'a (2005) göre dinleme diğer dil becerilerinin temelini oluşturmaktadır. Okul çağı dönemine gelinceye kadar ana dilin temelleri genel olarak oluşmakta olup anlama becerisinin arka planında ise sadece dinleme yer almaktadır. Bu bakımdan bireyin ailesinden ilk edindiği beceri olan dinleme becerisi dil öğrenmeye yönelik diğer becerilerin ana unsurunu oluşturmaktadır. Bu durum, bireyi hayata hazırlayan ve planlı bir gelişimin içinde olduğu eğitim öğretim faaliyetlerinin içerisinde dinleme çalışmalarına önemli ölçüde yer verilmesinin zorunluluğunu ortaya koymaktadır. Eğitim öğretim faaliyetlerini yürüten öğretmenler, öğrencileri hep daha dikkatli dinlemeleri yönünde uyarmak yerine öğrencilerin dinleme becerilerini nasıl geliştirebilecekleri konusunda yardımcı olmalıdırlar. Türkçe derslerinde öğretim programında yer alan dinleme/izleme kazanımlarına uygun dinleme öncesi, dinleme sırası ve dinleme sonrası çalışmalarla dinleme eğitimi verilerek dikkatli dinlemenin ne olduğu öğretilmelidir. Ayrıca konuşma, okuma, yazma becerileri için bir dizi kurs veya

faaliyet mevcutken, toplumda diğer bireylerle bir arada mutlu bir birey olarak var olmanızda bu denli öneme sahip dinleme becerisi için bu tür kurs veya faaliyet sayısı sınırlı kalmaktadır. Bu nedenle işitmeye göre daha bilişsel bir süreç gerektiren ve 21. yüzyılda teknoloji ile birlikte artan ses ve görüntü cihazlarıyla dinleme/izleme becerisi olarak ele alınan bu becerinin geliştirilmesi için bireylerin bu alandaki eğitim faaliyetlerinin planlı ve başarılı yürütülmesi zorunluluk haline gelmiştir.

Dil becerileri (dinleme/izleme, okuma, konuşma ve yazma) birbirini durmadan besleyen ve sonu engin denize açılan bir ırmağın kollarına benzetilmektedir. Birey ilk olarak etrafındaki sesleri dinleyerek taklit yoluyla sesler çıkarıp konuşmaya başlar. Böylece sözlü iletişimde iki önemli beceri olan dinleme ve konuşmayı aktif kullanır. Sarıkaya (2018)'ya göre konuşma, dinleme becerisi ile en fazla etkileşimde olan beceridir. Alıcı dil becerilerinden olan okuma ve dinleme için Özbay (2009); "Bir paranın iki yüzü gibi düşünülürse dinleme ve okuma dildeki alıcı becerilerin farklı iki yüzü gibidir, her ikisi de dilin kullanımının içinde yer almaktadır, her ikisinin de iletişim açısından avantajlı durumları bulunmaktadır" ifadelerini kullanmaktadır. Okuma ve dinleme, bireyin planlı bir eğitim alması ile geliştirilebilen becerilerdir. Özdemir (1987), dinlemeyi kulak aracılığıyla okumaya benzetmektedir. Okuma ve dinleme becerileri sayesinde öğrenciler okuma/anlama, analiz/sentez yetkinliklerini geliştirip; yorum yaparak süreç sonlandırarak değerlendirmeler yapabilir hale gelebileceklerdir (Emiroğlu ve Pınar, 2013). Verici dil becerilerinden olan ve diğer dil becerilerinden daha sonra kazanılan yazma becerisi alıcı dil becerileri ile geliştirilen söz varlığı sayesinde daha kolay geliştirilebilmektedir (Baştuğ, 2012). Bireyin sahip olduğu kelime dağarcığı dinleme ve okuma yoluyla geliştirerek, duygu ve düşüncelerini, hayallerini, dinlediklerini ve izlediklerini yazılı olarak ifade edebilmek için alıcı dil becerilerini kullanacaktır.

Öğretim programlarında ulaşılması gereken kazanımlar için en önemli araç dildir. Bugünkü Türkçe Öğretim Programı dört beceri alanı (dinleme/izleme, okuma, konuşma ve yazma) üzerine yapılandırılıp bir bütünlük içinde ilişkilendirilmiştir (Menteşe, 2014). Öğrenmek ve zihinsel yapılarını geliştirmek isteyen çocuklar öncelikle dinleme becerilerini kullanmaktadırlar. Öğrencilerin başarılı bir şekilde iletişim kurması ve öğrenme süreçlerini tamamlaması dinleme yoluyla mümkün olmaktadır. Özellikle ilköğretim seviyesindeki çocuklar, aynı süre zarfında konuştuklarından daha fazla sayıda kelimeyi dinleyebilmektedirler. Bu şekilde farklı bilgiler edinerek öğrenme süreçlerini ilerletmektedirler. Dinleme becerisini etkin bir şekilde kullanarak öğrenen öğrenciler, yaşamlarının ilerleyen dönemlerinde de bunu bir öğrenme aracı olarak kullanmaya devam etmektedirler. Tüm bu nedenler çerçevesinde dinleme becerisinin erken yaşta geliştirilmesinin gerekliliği ortaya çıkmaktadır (Millî Eğitim Bakanlığı, 2005). Dinleme/izleme ortam ve içinde bulunan duruma göre farklı türlerde yapılabilmektedir. Dinleme/izleme eğitimi ile bireye ortama ve amaca uygun dinleme türünü kullanması kazandırılmalıdır.

İlkokul öğretim programları incelendiğinde 1968 programına kadar ilkökullerinde dinlemeye yönelik açık bir ifade tespit edilememiştir. 1968 programında dinleme becerisi amaçlar arasında ve etkinliklerde açıkça yer almıştır. Millî Eğitim Bakanlığı (1968), "Dinlediklerini, okuduklarını tam ve doğru olarak

anlamaya alışırlar. Dinleme ve okuma alışkanlık ve zevkini elde eder.” amaçları ile dinlemeyi açık ifadelerle ele almıştır. Yapılandırmacı yaklaşımla hazırlanan 2005 programında ilk defa ayrı bir öğrenme alanı olarak değerlendirilen dinleme becerisinin bu yıllara kadar yeterince üzerinde durulmayan bir beceri olduğunu da ifade edebiliriz. Oysa okuma yazma becerilerinin edinilmesi için öncelikle dinleme becerisinin edinilmesi gerektiği bilinmektedir (Tüzel, 2014). 2005 programında Ses Temelli Cümle yöntemi ile yürütülen ilk okuma yazma süreci içinde dinleme eğitimi büyük öneme sahip olmuştur. 2015 yılında geliştirilen Türkçe Dersi Öğretim Programında yer alan öğrenme alanları “okuma, yazma ve sözlü iletişim” olarak belirlenmiştir. Bu programda konuşma ve dinleme becerilerine ait kazanımlar sözlü iletişim öğrenme alanında birleştirilmiştir. İlk olarak 2015 programı kapsamında bir araya getirilen dil becerileri ve ilgili kazanımlar daha sonraki 2017 ve 2019 programlarında yeniden birbirinden ayrılarak dinleme/izleme, okuma, konuşma ve yazma beceri alanları şeklinde sınıflandırılmıştır (Kılıç, 2021). 2019 yılında yayımlanan Türkçe Dersi Öğretim Programında yer alan 235 kazanımın 97’si okuma, 72 yazma, 39’u dinleme ve 27’si konuşma becerisi üzerinedir. Dinleme/izleme öğrenme alanındaki kazanım sayısı sınıflara göre eşit sayıda gözükse de üçüncü ve dördüncü sınıf dinleme/izleme kazanımları birinci ve ikinci sınıfa göre daha fazla sayıdadır (Şimşek, 2019).

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından geliştirilen 2005 programında dinleme beceri alanı kazanımlarının dinlediğini anlama, dinleme kurallarını uygulama, yöntem ve tekniklere uygun dinleme başlıklarında sınıflandırıldığı görülmektedir. Bu programda Türkçe öğretim programında her tema altında beş metin uygun görülmüştür. Biri öğretmen kılavuzunda, dördü ise öğrenci ders kitabında olacak şekilde dinleme metinlerine yer verilmiştir. Bu metinler şiir, öykü ve bilgilendirici metin türlerinden seçilmektedir. 2019 Türkçe Öğretim Programında ise metin sayısı beşten dörde düşürülmüştür. Bu metinlerden üç tanesi zorunlu okuma, bir tanesi zorunlu dinleme metnidir. Temel dil becerilerinin geliştirilmesinde en önemli araç ise seçilen metinlerdir. Seçilecek nitelikli metinler sayesinde istenilen kazanımlara ulaşılabilir. Öğretmenlerin alan bilgisi ile buluşan nitelikli metinler temel dil becerilerinin de doğru bir şekilde kazanılmasıyla neticelenir (Mutlu, Süğümlü ve Çinpolat, 2019). Göçer (2014), Türkçe dersine ait kitaplarda bulunan metinlerin kazanımlara ulaşmada yeterli görülmebileceğini, böyle bir durumda ise kazanımlara hizmet edebilecek farklı metinlerden faydalanılması gerektiğini ifade etmiştir.

Bir süreç olan öğretimin temelini oluşturan ölçme ve değerlendirme, planlı yürütülen her eğitim öğretim faaliyetinin ayrılmaz bir parçasıdır. Uygulamalara baktığımızda öğretmenler Türkçe derslerinde çoğunlukla okuma ve yazma becerilerini ölçerek öğrencilerin dil edinimleri hakkında değerlendirmelerde bulunmaktadır. Oysaki dersin tüm beceri alanlarına ait kazanımlarını kapsayacak ve ölçecek nitelikte resmi ölçümler yapılarak çeşitli ölçütlerle süreç değerlendirilebilmektedir. Örneğin, öğrencinin dinlediği bir metin, medya içeriği veya sunum ile ilgili olarak soru sorma ve cevaplama ile bağlantılı kazanımların gerçekleşme düzeyinin ölçülmesinde standart bir sınav formatının aksine, beceri temelli etkinlikler içeren yenilikçi ölçme ve değerlendirme çalışmaları yapılabilmektedir (Milli Eğitim Bakanlığı, 2015).

Öğretmenlerin özellikle ilkökul kademesinde diğer dil becerilerine göre daha resmi ölçülebilen okuma ve yazma beceri alanlarını önemserken, bireyin ilkökul sonunda konuşma ve dinleme kazanımlarını kabul edilebilir düzeyde edinmemesini önemsememe gibi bir eğilimleri bulunmaktadır (Kurudayıoğlu & Örgü Yaşar, 2014).

Alyılmaz (2013), Türkçe öğretiminin sorunlarını ortaya koymak için yaptığı araştırmada metinlerin öğrencilerin okuma ve dinleme isteklerini azaltacak ve anlamayı güçleştirecek düzeyde uzun olduğunu ayrıca etkinliklerin sadece alıştırma niteliğinde olduğunu ortaya koymuştur. Epçaçan (2013) ise dinleme becerisi eğitiminde Türkçe öğretmenlerinin rolü kadar diğer branş öğretmenlerinin de etkisinin önemli olduğunu ve tüm öğretmenlerin bu alanda bilgi ve beceriye sahip olmalarının gerekli olduğunu savunmaktadır. İlgili alanyazın incelendiğinde bu dinleme becerisine yönelik araştırmaların ortaokul kademesinde yoğunlaştığı, ilkökul kademesinde ise bu beceri alanında daha çok öğrencilerle yapılan araştırmaların yoğun olduğu görülmüştür (Baştuğ, 2012; Mutlu, Süğümlü ve Çinpolat, 2019; Şimşek, 2019). Mevcut çalışmalar ve elde edilen sonuçlar değerlendirildiğinde dinleme/izleme beceri alanına yönelik farklı araştırmalara ihtiyaç olduğu görülmektedir. Konunun önemi ve alana yapacağı katkı noktasında konuyu daha derinlemesine ele alacak araştırmalar hem ilgili bilimsel alana hem de uygulayıcılara yönelik önemli katkılar sağlayacaktır.

Amaç

Bu araştırma ile sınıf öğretmenlerinin Türkçe programında bulunan dinleme/izleme beceri alanına ait görüşlerini ortaya koyarak alan yazına katkıda bulunmak hedeflenmiştir. Bu amaçla aşağıdaki sorulara cevap aranacaktır:

- 1- Sınıf öğretmenlerinin İlkokul Türkçe Öğretim Programında bulunan dinleme/izleme becerisine ait kazanımlar hakkındaki görüşleri nelerdir?
- 2- Sınıf öğretmenlerinin İlkokul Türkçe Öğretim Programında bulunan dinleme/izleme becerisine ait kazanımların diğer öğrenme alanlarına katkısı hakkındaki görüşleri nelerdir?
- 3- Sınıf öğretmenlerinin İlkokul Türkçe Öğretim Programında bulunan dinleme/izleme becerisinin gelişimi için Türkçe ders kitaplarında kullanılan metinlerin niteliği hakkındaki görüşleri nelerdir?
- 4- Sınıf öğretmenlerinin İlkokul Türkçe Öğretim Programında bulunan dinleme/izleme becerisinin gelişiminin desteklenmesi için öğrenme ortamının sahip olması gereken nitelikler hakkında görüşleri nelerdir?
- 5- Sınıf öğretmenlerinin İlkokul Türkçe Öğretim Programında bulunan dinleme/izleme becerisinin gelişiminin desteklenmesi için dinleme eğitimi süreçleri hakkındaki görüşleri nelerdir?
- 6- Sınıf öğretmenlerinin İlkokul Türkçe Öğretim Programında bulunan dinleme/izleme becerisinin kazandırılmasında karşılaştığı güçlükler nelerdir?

Metodoloji

Bu araştırmada, nitel araştırma yöntemlerinden olgubilim (fenomenoloji) deseni tercih edilmiştir. Bu desen, kişilerin yaşam deneyimlerinin özüne dayanarak, çeşitli olgulara nasıl anlam verilerek açıklandığı şeklinde ifade edilmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2018). Bu noktada fenomenologlar bizim “yaşanmış deneyimlerimizle” ilgilenmektedirler (Van Manen, 1990). Yine olgubilim, bireylerin kendi yaşantılarının bilinçli deneyimi, gündelik yaşam ya da sosyal eylem olarak da ifade edilmektedir. (Schram, 2003).

İçinde yaşadığımız dünyadaki çeşitli olaylar, durumlar, deneyimler, kavramlar ve algılar olgular olarak değerlendirilmektedir. Vagle (2014) bunu destekler şekilde olguların durumlar ve olaylar karşısında bireyin kendisini nasıl ilişkilendirdiği ile ilgili olduğunu ifade etmiştir. Günlük yaşantı içerisinde tam olarak anlamını kavrayamadığımız bu olguların araştırıldığı çalışmalara olgubilim deseni uygun bir metodoloji sunmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2018).

Olgubilim yaklaşımı farklı pek çok alanda olduğu gibi eğitim alanındaki çeşitli olguların araştırılmasında da sıklıkla tercih edilmektedir. Burada amaç, eğitim sürecindeki yaşantıları mümkün olan en derin ve etkin şekilde anlamaya çalışarak yorumlamaktır. Bu amaç doğrultusunda olguların açıklayıcı bir yaklaşım yerine daha çok betimleyici bir yaklaşım çerçevesinde değerlendirilmesi sağlanmaktadır. Temel araştırma amacı sınıf öğretmenlerinin Türkçe programında yer alan dinleme/izleme beceri alanına ait kazanımlara ilişkin görüşlerini ortaya koymak olan bu çalışmada olgubilim deseni tercih edilmiştir. Buna göre araştırma kapsamında, İstanbul ili Beykoz ilçesinde görev yapan bir grup sınıf öğretmenin, İlkokul Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda bulunan dinleme ve izleme becerileri alanına ilişkin görüşleri toplanıp incelenmiştir.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunun oluşturulmasında benzeşik örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Amaçlı örnekleme yöntemlerinden biri olan benzeşik örnekleme yöntemi, birbirine benzer olgu ve durumların incelendiği çalışmalarda tercih edilmektedir (Patton, 2002). Yine bu yöntemde katılımcıların belirli ortak özellikler dahilinde belirlenmesi ve çalışma grubuna dahil edilmesi beklenmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2018). Bu araştırmanın çalışma grubunu oluşturan katılımcıların ortak özelliği, ilkokulda görev yapan sınıf öğretmenleri olmalarıdır. Ayrıca, araştırmada incelenen dinleme/izleme beceri alanındaki kaynaklar ve materyaller de tüm sınıf öğretmenleri açısından ortak olup, aynı eğitimsel bağlamda kullanılmaktadır. Bu nedenle, benzeşik örnekleme yöntemi, benzer özelliklere sahip öğretmenlerin incelenmesi açısından uygun bir seçim olmuştur.

Araştırma grubu, toplamda 20 gönüllü sınıf öğretmeninden oluşmaktadır ve katılımcılar; Ö1, Ö2, Ö3, ..., Ö20 şeklinde kodlanmıştır. Katılımcı gruba ait demografik özellikler Tablo 1.'de gösterildiği şekildedir.

Tablo 1. Katılımcılara ait demografik özellikleri

Demografik Özellikler		Frekans (f)
Cinsiyet	Erkek	8
	Kadın	12
Yaş	22-29 Yaş Arası	-
	30-39 Yaş Arası	16
	40-49 Yaş Arası	3
	50-59 Yaş Arası	-
	60 ve Üstü	1
Eğitim Durumu	Önlisans	-
	Lisans	15
	Yüksek Lisans	5
	Doktora	-
Meslekteki Kıdem Durumu	0-10 Yıl Arası	3
	11-20 Yıl Arası	14
	21-30 Yıl Arası	2
	31 Yıl ve Üzeri	1
Okul Türü	Resmi Okul	20
	Özel Okul	-
Öğretim Yapılan Sınıf Düzeyi	1. Sınıf	4
	2. Sınıf	4
	3. Sınıf	6
	4. Sınıf	6
	21-30 Arası	12
Sınıf Mevcudu	31- 40 Arası	8
	41 ve üstü	-
Toplam		20

Tablo 1'e göre çalışma grubundaki katılımcıların demografik özellikleri şu şekildedir: Cinsiyete göre katılımcıların 12'si kadın ve 8'i erkektir. Katılımcıların yaş gruplarına göre; 30-39 yaş arasındaki katılımcılar 16 kişiyi temsil ederken, 40-49 yaş arasındaki 3 katılımcı ve 60 yaş ve üstü 1 katılımcı bulunmaktadır. Diğer yaş gruplarındaki katılımcı sayısı daha düşüktür. Katılımcıların eğitim durumlarına göre; 15'i lisans mezunu, 5'i yüksek lisans mezunudur. Katılımcıların meslekteki kıdem durumlarına göre; 0-10 yıl arası 3 katılımcı, 11-20 yıl arası deneyime sahip olan 14 katılımcı büyük bir grup oluştururken, 21-30 yıl arası 2 katılımcı ve 31 yıl ve üzeri deneyime sahip 1 katılımcı bulunmaktadır. Katılımcıların görev yaptıkları okulların türüne göre; tamamı (20 katılımcı) resmi okullarda görev yapmaktadır. Katılımcıların öğretim yaptıkları sınıf düzeyine göre; 4 katılımcı 1. Sınıfta, 4 katılımcı 2. Sınıfta, 6 katılımcı 3. Sınıfta ve 6 katılımcı 4. Sınıfta öğretim yapmaktadır. Katılımcıların görev yaptıkları sınıflardaki öğrenci sayısına göre; 21-30 öğrenci arasındaki sınıflarda görev yapan 12 katılımcı, bu kategoride en fazla bulunan gruptur. 31-40 arası sınıflarda görev yapan 8 katılımcı bulunmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Verilerin toplanmasında nitel araştırmanın doğasına uygun olacak şekilde veri toplama yöntemlerinden biri olan görüşme yöntemi tercih edilmiştir. Görüşme, araştırmacının katılımcılara belli başlı sorular sorması ve bu sorulara verilen yanıtların doğrudan araştırmacı tarafından kaydedildiği bir yöntemdir (Yıldırım & Şimşek, 2018). Bu yöntem, katılımcıların deneyimleri, görüşleri ve düşünceleri hakkında derinlemesine bilgi edinmeyi amaçlar. Araştırmada, yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır. Bu teknik araştırmacının önceden hazırladığı sorulara ek olarak katılımcıların cevaplarına göre yeni sorular sorabilmesine olanak tanıyan bir yöntemdir (Patton, 2002). Bu yaklaşım, araştırmanın esnekliğini artırarak, katılımcıların görüşlerini daha detaylı bir şekilde ortaya koymalarını sağlamaktadır. Buna göre, araştırmada İlkokul Türkçe Dersi Öğretim Programındaki dinleme/izleme beceri alanına ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşlerinin ele alındığı yarı yapılandırılmış görüşme formları kullanılmıştır. Araştırmacılar tarafından hazırlanan görüşme formunda yer alan sorular için öncelikle alanyazın taraması yapılarak taslak sorular geliştirilmiştir. Ardından taslak sorularla ilgili alan uzmanlarının görüşlerine başvurulmuştur. Hazırlanan soruların dil bilgisi noktasındaki doğruluğu ve anlaşılabilirlik düzeyi denetlenmiştir. Uzmanların görüşleri doğrultusunda görüşme soruları üzerinde çeşitli düzeltmeler yapılmıştır. Buna göre hazırlanan görüşme formunun nihai şeklinde 6 açık uçlu soru yer almıştır.

Verilerin Toplanması

Araştırmada veriler katılımcılar ile bireysel görüşmeler halinde toplanmıştır. Buna göre katılımcılara uygun zamanda yüz yüze olarak 15.09.2023- 30.09.2023 tarihleri arasında görüşmeler yapılmıştır. Görüşmeler, katılımcılardan izin alınarak ses kaydına alınmış daha sonra kayıtlar yazıya dönüştürülmüştür. Toplam 20 katılımcı ile görüşme sağlanmıştır. Görüşmelerin yazıya dönüştürülmesi sonucunda elde edilen veri seti ise 53 sayfa uzunluğundadır.

Verilerin Analizi

Toplanan veriler nitel araştırmalarda sıklıkla tercih edilen içerik analizi yapılarak değerlendirilmiştir. İçerik analizinde birbirine benzer terim ve temaların ortaya çıkarılarak düzenlenmesi ile verilerin yorumlanması söz konusudur (Strauss, 1987; Yıldırım ve şimşek, 2018). İlgili literatürde içerik analizi sürecine ilişkin çeşitli yöntemler mevcuttur. Bu alışma kapsamında Thomas ve Hardene (2008) tarafından kullanılan içerik analizi aşamaları takip edilmiştir. Nitel verilerin analizinde ise MAXQDA 2018 paket programı kullanılmıştır. Takip edilen analiz aşamaları aşağıda açıklandığı Şekildedir:

- **Bulguların Kodlanması:** İlk aşama olan bulguların kodlanmasında toplanan verilerden çıkarılan doğrudan alıntılara veya temel kavramlara ilişkin bulgular tek tek kodlanmaktadır. Elde edilen tüm bulguların kodlanmasının ardından ikinci aşamaya geçilmektedir.
- **Betimleyici Temaların Geliştirilmesi:** İkinci aşamada ise ilk aşamada elde edilen kodların benzer ve farklı yönlerine göre karşılaştırmalı değerlendirme süreci yürütülmektedir. Burada temalar hiyerarşik bir yapı oluşturacak biçimde gruplandırılmaktadır. Oluşturulan her bir tema gruplara ayrılmış kodların hem tanımlarını hem de anlamlarını içerecek Şekilde olmalıdır.
- **Analitik Temaların retilmesi:** Bu aşamada, analitik temalar üretilirken birincil anlam ve kodların ötesine geçilerek açıklamalar ve yorumlayıcı yapılar türetilmektedir. Birincil düzeydeki bulguların önüne geçme noktasında verilerin tümevarımsal analizi sonucunda elde edilen betimleyici temaların kullanılması gerektirmektedir. Bu amaç doğrultusunda hem betimleyici temaların karşılaştırılması olarak incelenmesi hem de farklı araştırmacılarla tartışılması daha soyut olan analitik temalar oluşturulmasını sağlamaktadır.
- **İnanılrlık ve Tutarlılığı Sağlama Aşaması:** Nitel çalışmaların bilimsel niteliğinin değerlendirilmesinde inanılrlık ve tutarlılıktır ltleri kullanılmaktadır. Buna göre yapılan araştırmanın inanılrlılığının ve tutarlılığının sağlanması gerekmektedir. İçerik analizi yapılan mevcut araştırmada sırasıyla temalar belirlenmiş, ilgili kodlar çıkarılmış, içerik zmlemesi yapılmış ve bulgular sunulmuştur.

Veri analizinin tutarlılığının değerlendirilmesi için veriler araştırmacı dışında başka bir alan uzmanı tarafından da analiz edilmiştir. Araştırmacı ve alan uzmanı arasında belirli lde görüş birliğine varılmaya çalışılmıştır. Bunun için Miles ve Huberman (1994)'in tutarlılık formülünden yararlanılarak görüş birliği hesaplanmıştır. Formül aşağıda gösterildiği Şekildedir:

Güvenirlilik = [Görüş Birliği / (Görüş Birliği + Görüş Ayrılığı)] x 100

$$= 189 / (189 + 15) \times 100 = [189 / 204] \times 100 = 0,926$$

Yapılan analiz sonucunda araştırmacı ve alan uzmanı arasındaki görüş birliği %92 olarak bulunmuştur. Miles ve Huberman (1994), %70 ve yuvarısında çıkan araştırma sonuçlarının tutarlılığının yüksek olduğunu belirtmişlerdir. Buna göre araştırmanın tutarlılık için gerekli olan eşik değeri sağladığı anlaşılmıştır.

Bulgular

Araştırmanın bu bölümünde araştırmanın çalışma grubunu oluşturan sınıf öğretmenleri ile yapılan bireysel görüşmelerden elde edilen bulgular kategoriler altında analiz edilmiştir. Bu kategoriler Tablo 2’de görülebilir.

Tablo 2. Katılımcı görüşlerine ait kategoriler

Kategoriler	
Katılımcı Görüşlerine Ait Kategoriler	İlkokul Türkçe Öğretim Programında Yer Alan Dinleme/İzleme Becerisine Ait Kazanımlar
	İlkokul Türkçe Öğretim Programındaki Dinleme/İzleme Becerisine Ait Kazanımların Diğer Öğrenme Alanlarına Katkısı
	Türkçe Ders Kitaplarındaki Dinleme/İzleme Metinlerinin Niteliği
	Öğrenme Ortamının Nitelikleri
	Dinleme Eğitim Süreçleri
	Dinleme/İzleme Becerisinin Kazandırılmasındaki Güçlükler

Tablo 2’de görüldüğü gibi katılımcı görüşleriyle ilgili kategoriler sırasıyla başlıklandırılarak sunulmuştur. Bunlar; İlkokul Türkçe Öğretim Programında Yer Alan Dinleme/İzleme Becerisine Ait Kazanımlar, İlkokul Türkçe Öğretim Programındaki Dinleme/İzleme Becerisine Ait Kazanımların Diğer Öğrenme Alanlarına Katkısı, Türkçe Ders Kitaplarındaki Dinleme/İzleme Metinlerinin Niteliği, Öğrenme Ortamının Nitelikleri, Dinleme Eğitim Süreçleri ve Dinleme/İzleme Becerisinin Kazandırılmasındaki Güçlükler kategorilerinden oluşmaktadır:

İlkokul Türkçe Öğretim Programında Yer Alan Dinleme/İzleme Becerisine Ait Kazanımlar Hakkındaki Öğretmen Görüşlerine İlişkin Bulgular:

Araştırmannın çalışma grubunu oluşturan katılımcıların ilkokul Türkçe öğretim programında yer alan dinleme/izleme becerisine ait kazanımlar hakkındaki görüşleri Tablo 3.'te verilmiştir.

Tablo 3. İlkokul Türkçe Öğretim Programında yer alan dinleme/izleme becerisine ait kazanımlar

Tema	Kategori	Kodlar	Frekans (f)
Kazanımların Yeterliliği ve Anlaşılabilirliği	Kazanımların Değerlendirilmesi	Yeterlilik	7
	Anlaşılabilirlik	Anlaşılabilirlik Sorunları	2
Eğitim Materyallerinin Çeşitliliği ve Uygunluğu	Materyal Çeşitliliği	Çeşitlilik	4
	Materyal Uygunluğu	Uygunluk Sorunları	2
Türkçe Öğretim Programının Genel Etkinliği	Programın Etkinliği	Genel Etkinlik	5
	Öğrenci Gelişimi	Gelişim İyileştirmeleri	3
Türkçe Öğretim Programının Geliştirilmesi İçin Öneriler	Program Önerileri	Öneriler	4
	Uygulama İyileştirmeleri	İyileştirme İhtiyaçları	3

Tablo 3'te görüldüğü gibi katılımcıların ilkokul Türkçe öğretim programında yer alan dinleme/izleme becerisine ait kazanımlar hakkındaki görüşleri; Kazanımların Yeterliliği ve Anlaşılabilirliği (7), Eğitim Materyallerinin Çeşitliliği ve Uygunluğu (4), Türkçe Öğretim Programının Genel Etkinliği (5) ve Türkçe Öğretim Programının Geliştirilmesi İçin Öneriler (4) şeklinde temalaştırılmıştır. Bu kategori; katılımcıların görüşlerinin çeşitliliğini ve öğretim programındaki dinleme/izleme becerisi kazanımlarının genel etkinliği hakkındaki düşüncelerini ortaya koymaktadır. Katılımcılar, kazanımların yeterliliği ve anlaşılabilirliğini, eğitim materyallerinin çeşitliliği ve uygunluğunu, programın genel etkinliğini ve geliştirilmesi gereken alanları vurgulamaktadır:

Katılımcıların, kazanımların anlaşılabilirliği açısından farklı görüşlere sahip oldukları görülmüştür. Örneğin, Ö1, çocukların dikkat sürelerinin kısa olduğu için metinlerin daha anlaşılır olması gerektiğini belirtmiştir. Benzer şekilde, Ö6, kazanımların anlaşılır olduğunu ancak bazen seviyeye uygun olmayan zorlayıcı

ifadelerin olduğunu dile getirmiştir.

Ö1: "Dinleme ve izleme becerisine ait kazanımları yeterli buluyorum, ama çocukların dikkat süreleri kısa olduğu için daha anlaşılır metinler olması gerektiğini düşünüyorum."

Ö6: "Kazanım sayılarının yeterli olduğunu düşünüyorum. Oldukça anlaşılır. Bazen seviyeye uygun olmayan zorlayıcı ifadeler olduğunu düşünmekteyim."

Katılımcılar, eğitim materyallerinin çeşitliliği ve sınıf seviyesine uygunluğu konusunda farklı görüşler belirtmişlerdir. Ö3, kazanımların öğrencilerin dil gelişimini desteklemesi ve etkili iletişim kurma becerilerine olumlu etki etmesi gerektiğini vurgulamıştır. Ö9, çocukların dinleme ve izleme becerilerinin gelişimi için materyallerin çeşitliliğinin önemine dikkat çekmiştir.

Ö3: "Dinleme/izleme becerisine ait kazanımların öğrencilerin dil gelişimini desteklemesi ve etkili iletişim kurma becerilerine olumlu etki etmesi istenmektedir."

Ö9: "Çocukların dinleme ve izleme becerilerinin artırılması ve aynı zamanda farklı öğrenme becerilerinin gelişimi açısından önemli olduğunu düşünüyorum."

Bu tema altında, katılımcıların çoğu, Türkçe Öğretim Programının genel olarak öğrencilerin dil becerilerini geliştirdiğini ve iletişim yeteneklerini pekiştirdiğini belirtmiştir. Ancak, Ö4 gibi bazı katılımcılar, kazanımların sınıf seviyesinin üzerinde olabileceğine ve bu durumun öğrenciler için zorlayıcı olabileceğine dair uyarılarda bulunmuştur.

Ö4: "İlkokul Türkçe Öğretim Programındaki dinleme/izleme becerisi kazanımları, öğrencilerin dil becerilerini geliştirmeleri ve iletişim yeteneklerini pekiştirmeleri için önemli bir temel oluşturuyor."

Katılımcılar, programın geliştirilmesi için çeşitli önerilerde bulunmuşlardır. Örneğin, Ö7, dinleme/izleme metinlerinin kazanımlarının kısa, açık ve anlaşılır olmasının önemine vurgu yapmış, ancak aynı zamanda sayının ve kazandırılmak istenen davranışın gerçekleştirilmesi için yeterli olmadığını belirtmiştir.

Ö7: "Dinleme/izleme metinlerinin kazanımları kısa, açık ve anlaşılır olsa da hem sayı hem kazandırılmak istenen davranışın gerçekleştirilebilmesi için yeterli değildir."

Bu bulgular, ilkokul Türkçe öğretim programındaki dinleme/izleme becerisi kazanımlarının genel etkinliği hakkında katılımcıların görüşlerini detaylı bir şekilde ortaya koymaktadır. Katılımcılar, programın kazanımlarının yeterliliği ve anlaşılabilirliği, eğitim materyallerinin çeşitliliği ve uygunluğu, programın genel etkinliği ve geliştirilmesi gereken alanlar hakkında önemli geri bildirimler sağlamışlardır. Bu geri bildirimler, programın daha etkili bir şekilde uygulanabilmesi için değerli içgörüler sunmaktadır.

İlkokul Türkçe Öğretim Programındaki Dinleme/İzleme Becerisine Ait Kazanımların Diğer Öğrenme Alanlarına Katkısı Hakkındaki Öğretmen Görüşlerine İlişkin Bulgular:

Araştırmanın çalışma grubunu oluşturan katılımcıların ilkokul Türkçe öğretim programındaki dinleme/izleme becerisine ait kazanımların diğer öğrenme alanlarına katkısı konusundaki görüşleri farklı kategorilere ve temalara ayrılarak Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4. İlkokul Türkçe Öğretim Programındaki dinleme/izleme becerisine ait kazanımların diğer öğrenme alanlarına katkısı

Tema	Kategori	Kod	Frekans
Kazanımların Genel Etkinliği	Dinleme/İzleme Becerileri	Genel Etkinlik	20
Konuşma ve İletişim Becerileri	Sözlü İletişim Gelişimi	İletişim Becerileri	6
Okuma ve Anlama Becerileri	Metin Anlama	Anlama Becerileri	5
Yazma ve Yaratıcılık	Yazılı İfade ve Yaratıcılık	Yaratıcılık	4
Dikkat ve Konsantrasyon	Odaklanma Becerileri	Konsantrasyon Gelişimi	3
Eleştirel Düşünme ve Problem Çözme	Analitik Düşünme	Eleştirel Düşünce	2

Tablo 4'te görüldüğü gibi katılımcıların ilkokul Türkçe öğretim programındaki dinleme/izleme becerisine ait kazanımların diğer öğrenme alanlarına katkısı konusundaki görüşleri; Kazanımların Genel Etkinliği (20), Konuşma ve İletişim Becerileri (6), Okuma ve Anlama Becerileri (5), Yazma ve Yaratıcılık (4), Dikkat ve Konsantrasyon (3) ve Eleştirel Düşünme ve Problem Çözme (2) şeklinde temalaştırılmıştır. Bu kategoriler katılımcıların dinleme/izleme becerilerinin öğrencilerin bütünsel dil becerilerini geliştirmede ne kadar kritik olduğunu göstermektedir. Bu beceriler, sadece konuşma ve anlama yeteneklerini değil, aynı zamanda yazma, yaratıcılık, eleştirel düşünme ve problem çözme yeteneklerini de desteklemektedir:

Tüm katılımcılar, dinleme/izleme becerilerinin öğrencilerin dil becerilerini bütünsel olarak geliştirdiğine dikkat çekiyor. Bu becerilerin, öğrencilerin diğer dil becerileriyle olan etkileşimini ve entegrasyonunu güçlendirdiği vurgulanıyor.

Ö1: "Dinleme ve izleme becerisine odaklanmalarını sağlayabildiğimiz sürece tüm beceri alanlarına pozitif yönde etki ediyor."

Ö2 ve Ö6 gibi katılımcılar, iyi bir dinleyicinin aynı zamanda iyi bir konuşmacı olduğunu ve bu becerilerin kelime haznesini ve ifade gücünü artırdığını belirtiyor. Ö3, öğrencilerin dinleme ve izleme pratiği yaparak daha iyi konuşma becerisi geliştirebileceklerini ifade ediyor.

Ö2: "Öğrencilerin iyi bir konuşmacı olmasının temelinde iyi bir dinleyici olması yatar."

Ö6: "Özellikle telaffuzlarda doğru izleme gerçekleştiği takdirde daha olumlu katkı sağlamaktadır."

Ö4 ve Ö8, dinleme/izleme becerilerinin okuma sırasında metindeki sesleri, vurguları ve tonlamaları fark etme becerisini geliştirdiğine işaret ediyorlar. Ö12 ve Ö17, bu becerilerin okuma anlama ve kelime tanıma kapasitesini artırdığını vurguluyor.

Ö4: "Dinleme/izleme becerisi, okuma becerilerini destekler. Öğrenciler, dinledikleri metinleri anlarken metindeki sesleri, vurguları ve tonlamaları fark etmeyi öğrenirler."

Ö10 ve Ö13, dinleme ve izleme aktivitelerinin öğrencilerin yazma sürecine ilham kaynağı olduğunu, yaratıcılığı ve ifade yeteneklerini geliştirdiğini belirtiyor. Ö14 ve Ö18, bu becerilerin yazılı ifadelerde daha zengin dil kullanımına katkı sağladığını ifade ediyor.

Ö10: "Bütün alanlara katkısı var eğer okuma metinleri nitelikli seçilirse okuma ve konuşma becerilerini geliştiriyor ama en çok yazma becerisini geliştirdiğimi düşünüyorum."

Ö1 ve Ö5, dinleme/izleme becerilerinin öğrencilerin dikkatini çektiğini ve konsantrasyonlarını artırdığını belirtiyor. Ö20, bu becerilerin dikkat sürelerini uzattığını ve öğrenme sürecini daha keyifli hale getirdiğini vurguluyor.

Ö1: "Metinler anlaşılması kolay, nitelikli, dikkat çekici olursa süreç onlar için daha keyifli ve verimli oluyor."

Ö7, Ö11 ve Ö19, dinleme/izleme becerilerinin öğrencilerin eleştirel düşünme yeteneklerini ve problem çözme becerilerini geliştirdiğine dikkat çekiyor.

Ö7: "Dinleme ve izleme becerileri ile konuşma becerisi arasında güçlü bir ilişki vardır. İlkokul Türkçe Öğretim Programı, öğrencilere bu iki beceriyi bir arada geliştirmeyi hedeflemektedir."

Türkçe Ders Kitaplarındaki Dinleme/İzleme Metinlerinin Niteliği Hakkındaki Öğretmen Görüşlerine İlişkin Bulgular:

Araştırmanın çalışma grubunu oluşturan katılımcıların Türkçe ders kitaplarındaki dinleme/izleme metinlerinin niteliği hakkındaki görüşler farklı kategorilere ve temalara ayrılarak Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5. Türkçe ders kitaplarındaki dinleme/izleme metninin niteliği

Tema	Kategori	Kod	Frekans
	Metinlerin Yeterliliği	Yeterlilik ve Kalite	7
Dinleme/izleme Metninin Niteliği	Öğrenci Seviyesine Uygunluk	Uygunluk	6
	Metin Uzunluğu	Uzunluğun Önemi	5

Tablo 5’te görüldüğü gibi katılımcıların Türkçe Ders Kitaplarındaki Dinleme/İzleme Metninin Niteliği hakkındaki görüşleri; Metinlerin Yeterliliği ve Kalitesi (7), Öğrenci Seviyesine Uygunluk (6) ve Metin Uzunluğunun Önemi (5) şeklinde kategorileştirilmiştir. Bu kategori ilkökul Türkçe ders kitaplarında yer alan dinleme/izleme metninin niteliğinin, öğrencilerin dil gelişimine ve öğrenme süreçlerine büyük etki ettiğini gösteriyor. Katılımcılar, metinlerin seviyeye uygun, ilgi çekici ve çeşitli olması gerektiğini, ayrıca metinlerin uzunluğunun ve sunum şeklinin öğrencilerin dikkatini ve motivasyonunu etkilediğini belirtiyorlar. Bu geri bildirimler, ders kitaplarının ve içeriklerinin daha etkili bir şekilde tasarlanması için önemli bir kaynak sağlıyor:

Ö1, mevcut kitaplardaki metinlerin yeterli olmadığını ve bazen seviyenin çok üstünde olduğunu belirtiyor. Bu durum, öğrencilerin verimli ve keyifli bir şekilde öğrenmelerini engelliyor.

Ö1: "Kitaplarımız daha nitelikli ve işin içinde olan insanlarla hazırlanırsa çocuklarımıza da bu noktada daha faydalı olabileceğimizi düşünüyorum."

Ö4: "Metinlerin niteliği, öğrencilerin ilgi düzeyini yüksek tutmak, onları motive etmek ve dil becerilerini geliştirmelerine olanak tanımak açısından büyük önem taşır."

Ö7: "Metnin türü derse dikkati çok etkiliyor. Ne zaman uzun bir metinle ilgili okuma yapıp sorularını cevaplamaya çalışsak, metnin içinden cevabı bulmaları daha fazla zaman kaybına ve eksik cevaba sebep oluyor."

Ö2 ve Ö6, metinlerin öğrenci seviyelerine uygun olması gerektiğini vurguluyorlar. Özellikle 2. sınıflar için uzun metinlerin dikkat dağıtıcı olduğu belirtiliyor.

Ö2: "İlkokulda öğrencilerin kendilerini de içinde göreceği masal gibi metin türleri seçilmelidir. Makale gibi metin türlerinden uzak durulmalıdır."

Ö5: "Dinleme metni öğrencinin dikkatini çekemiyor ve ön hazırlık yapılmadıysa ilgisi olmayan konuda öğrenciyi konuşturmak zor."

Ö8: "İlkokul çağı çocuklarının dikkat süresi gözetilerek metinlerin hazırlandığını düşünmüyorum. Özellikle şiir türündeki metinler daha verimli işlenirken uzun hikâyelerde çocukların dikkati dağılıyor."

Ö3, metinlerin çeşitli, kültürel olarak zengin ve öğrencilerin ilgi alanlarına uygun olması gerektiğini ifade ediyor.

Ö3: "Metinlerin niteliği, öğrencilerin yaşlarına, ilgi alanlarına ve dil gelişim seviyelerine uygun olmalı. Ayrıca metinlerin içerikleri, öğrencilere kültürel zenginlik katabilmeli ve onların düşünme yeteneklerini geliştirecek öğeler içermelidir."

Ö9: "Metinlerin konusunun doğru seçildiğini düşünüyorum. Kültürel mirasımıza uygun ve bilgilendirici metinleri seçilmesi yerinde."

Ö12: "Anlaşılır olması açısından özellikle dinleme metinleri daha kısa tutulabilir hatta daha net ifadelerin geçtiği metinlere yer verilmesi gerektiğini düşünüyorum."

Ö4, metinlerin sunumunun öğrencilerin ilgisini çekecek ve onları motive edecek şekilde olması gerektiğini belirtiyor.

Ö4: "Metinlerin öğrencilerin ilgi düzeyini yüksek tutacak, motive edecek ve dil becerilerini geliştirecek şekilde sunulması büyük önem taşır."

Ö10: "Metin türlerinden şiirlere çocuklar daha çok ilgi duyuyor. Uzun metinlerde dinleme kazanımlarına ulaşmakta güçlük çekiliyor."

Ö14: "Metinler somut, merak uyandıran tarz olursa çocuklar daha dikkatli dinleyebilir. Dinleme metinlerinin uzunluğunun dinleme sürecinde dikkat dağıttığını düşünüyorum."

Ö5 ve Ö7, uzun metinlerin öğrencilerin dikkatini dağıttığını ve daha kısa, odaklanmayı kolaylaştıran metinlerin tercih edilmesi gerektiğini vurguluyorlar.

Ö3: "Birinci sınıf öğrencileri için basit ve kısa cümleler içeren metinler daha uygundur. Sınıf seviyesi ilerledikçe cümleler daha uzun ve karmaşık yapıya bürünmelidir."

Ö6: "Özellikle 2. sınıflar için uzun metinler çok fazla dikkat dağıtmakta."

Ö9: "Metinlerin konusunun doğru seçildiğini düşünüyorum. Kültürel mirasımıza uygun ve bilgilendirici metinleri seçilmesi yerinde. Sınıf seviyelerine göre metin türleri belirleyici olmalı; bilgilendirici metinler daha üst sınıflara verilmeli."

Öğrenme Ortamının Nitelikleri Hakkındaki Öğretmen Görüşlerine İlişkin Bulgular:

Araştırmanın çalışma grubunu oluşturan katılımcıların ilkokul Türkçe öğretim programında yer alan dinleme/izleme becerisinin gelişiminin desteklenmesi için öğrenme ortamının sahip olması gereken nitelikler hakkındaki görüşleri, farklı kategorilere ve temalara ayrılarak Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6. Öğrenme ortamının nitelikleri

Tema	Kategori	Kod	Frekans
Öğrenme Ortamının Nitelikleri	Sınıf Mevcudu	Mevcudun Önemi	6
	Fiziksel Ortam	Hazırlık	5
	Teknolojik Donanım	Donanım Materyaller	ve 4

Tablo 6’da görüldüğü gibi katılımcıların ilkökul Türkçe öğretim programında yer alan dinleme/izleme becerisinin gelişiminin desteklenmesi için öğrenme ortamının sahip olması gereken nitelikler hakkındaki görüşleri; Sınıf Mevcudunun Önemi (6), Fiziksel Ortamın Hazırlığı (5) ve Teknolojik Donanım ve Materyaller (4) şeklinde kategorileştirilmiştir. Bu kategori İlkokul Türkçe Öğretim Programı çerçevesinde dinleme/izleme becerisinin geliştirilmesi için öğrenme ortamının önemine dikkat çekiyor. Katılımcılar, sınıf mevcudunun az olmasının, fiziksel ortamın uygun şekilde hazırlanmasının ve teknolojik donanımın bu süreçte kritik rol oynadığını belirtiyorlar. Bu bulgular, öğrencilerin dinleme/izleme becerilerini geliştirmeleri için ideal öğrenme ortamının nasıl oluşturulması gerektiğine dair önemli bilgiler sağlıyor.

Bu tema, sınıfın öğrenci sayısının dinleme ve izleme becerilerinin gelişimi üzerindeki etkisine odaklanıyor. Daha az öğrenci içeren sınıfların, birebir etkileşimi artırarak daha verimli bir öğrenme ortamı sağladığı vurgulanıyor. Kalabalık sınıfların ise öğrencilerin aktif katılımını ve dikkatini sınırlayabileceği belirtiliyor.

Ö1: "Öğrenciye 1 dakika bile ayıramadığımız sınıf ortamından çok nitelikli işler çıkmasını bekleyemeyiz."

Ö6: "Sınıf mevcudu ne kadar çok öğrenciye ulaşım o kadar zor."

Ö16: "Kalabalık ortamda veya gürültülü ortamda süreci odaklanmamaktadır."

Bu tema, öğrenme ortamının fiziksel koşullarının, özellikle sessizlik, uygun aydınlatma ve dikkat dağıtıcı nesnelerin yokluğunun önemini ele alıyor. Fiziksel ortamın, öğrencilerin dikkatlerini sürdürmelerine ve etkili bir şekilde dinlemelerine yardımcı olacak şekilde düzenlenmesi gerektiği vurgulanıyor.

Ö2: "Ortamın aydınlatılması uygun olmalıdır, aşırı ışık ya da loş bir ortamdaki kaçınılmalıdır."

Ö7: "Akıllı tahta, internet, ışık ve sesler tüm sınıf öğrencilerine ulaşılabilir ölçüdeyse öğrenme ortamı her öğrenci için uygundur."

Ö13: "Teknoloji donanımına sahip sınıflarda mesela akıllı tahta ile yapılan çalışmalarda öğrenciler daha aktif katılım sağlıyor."

Teknolojik araçların ve çeşitli öğrenme materyallerinin, öğrencilerin dinleme ve izleme becerilerini desteklemedeki rolü oynamaktadır. Akıllı tahtalar, internet erişimi, ses ve görsel materyaller gibi teknolojik donanımların öğrenme sürecine

katkısının altı çiziliyor. Bu tür donanımların, öğrencilerin dikkatini çekerek daha aktif ve katılımcı bir öğrenme deneyimi sunabileceği belirtiliyor.

Ö3: "Dinleme ve izleme materyalleri, günlük yaşamla ilişkilendirilebilmeli ve gerçek yaşamda karşılaşılabilecekleri dil örneklerini içermelidir."

Ö14: "Her kazanım da olduğu gibi dinleme kazanımında da sınıf mevcudunun kalabalık olmaması gerektiğini düşünüyorum."

Ö17: "Dinleme becerisini destekleyen çeşitli materyaller ve kaynaklar kullanılmalıdır."

Dinleme Eğitim Süreçleri Hakkındaki Öğretmen Görüşlerine İlişkin Bulgular:

Katılımcıların İlkokul Türkçe Öğretim Programında yer alan dinleme/izleme becerisinin gelişiminin desteklenmesi için dinleme eğitimi süreçleri hakkındaki görüşleri, farklı kategorilere ve temalara ayrılarak Tablo 7'de verilmiştir. Bu analiz, öğrencilerin eğitim ortamı ve etkinlikleriyle ilgili ihtiyaç ve beklentilerini ele almaktadır.

Tablo 7. Dinleme eğitim süreçleri

Tema	Kategori	Kod	Frekans
Dinleme Süreçleri	Eğitim	Dikkat ve Odaklanma	Odaklanma Teknikleri 12
		Aktif Katılım	Etkileşim Stratejileri 11

Tablo 7'de görüldüğü gibi katılımcıların İlkokul Türkçe Öğretim Programında yer alan dinleme/izleme becerisinin gelişiminin desteklenmesi için dinleme eğitimi süreçleri hakkındaki görüşleri; Dikkat Çekme ve Odaklanma (12) ve Aktif Katılım ve Etkileşim (11) şeklinde kategorileştirilmiştir. Bu kategori; dinleme eğitimi süreçlerinde öğretmenlerin kullandığı yöntemler ve stratejileri yansıtıyor. Öğrencilerin dikkatini çekmek ve odaklanmalarını sağlamak için oyunlar ve interaktif teknikler kullanılırken, aktif katılım ve etkileşimi artırmak için soru-cevap yöntemleri ve grup etkinlikleri tercih ediliyor. Bu yaklaşımlar, öğrencilerin dinleme becerilerini geliştirmelerine yardımcı oluyor.

Öğretmenler, öğrencilerin dikkatini artırmak ve dinleme sürecini daha etkili kılmak için çeşitli yöntemler kullanıyor.

Ö1: "Ortamın sessizliğini sağlamaya çalışıyorum, gece - gündüz oyununu odaklanmalarını sağlamak amacıyla kullanıyorum ve etkili olduğunu gözlemledim."

Ö6: "Dikkat çekmek merak uyandırmak bir beklenti oluşturmak önemli çünkü merak eden öğrenci çok daha dikkatli derse odaklanır ve öğrenme daha sağlam olur."

Ö20: "Dinleme öncesinde zihinsel ve fiziksel anlamda hazırlık yaptırıyorum. Dikkati yoğunlaştırmada bu oldukça etkili oluyor."

Öğretmenler, öğrencilerin dinleme aktivitelerine daha fazla dahil olmalarını ve etkileşimi artırmak için çeşitli teknikler uyguluyor.

Ö2: "Öğrenciler kesinlikle aktif olarak katılmak zorundalar. Bütün öğrencileri metnin içerisine katabilmeliyiz."

Ö14: "Dinleme sırasında metinlerin belirli noktalarında durup öğrencileri de etkin hale getirmek için sorular soruyorum."

Ö16: "Öğrencilere dinledikleri metinlerle ilgili sorular sorarak, öğrencilerin dinleme becerilerini test etmek ve geliştirmek mümkün olabilir."

Dinleme/İzleme Becerisinin Kazandırılmasındaki Güçlükler Hakkındaki Öğretmen Görüşlerine İlişkin Bulgular:

Katılımcıların, İlkokul Türkçe Öğretim Programında dinleme/izleme becerisinin kazandırılmasındaki güçlükler hakkındaki görüşleri, çeşitli kategorilere ve temalara ayrılarak Tablo 8'de verilmiştir.

Tablo 8. Dinleme/izleme becerisinin kazandırılmasındaki güçlükler

Tema	Kategori	Kod	Frekans
Dinleme/İzleme Becerisinin Kazandırılması	Sınıf Mevcudu	Mevcut İle İlgili Güçlükler	3
	Metin Uygunluğu	Uygunluk Sorunları	5
	Teknolojik Yetersizlik	Yetersizlikler	4
	Öğrencilerin Dil Becerileri	Dil Beceri Sorunları	2
	Dinleme/İzleme Etkinliklerinin Uygulanması	Uygulama Zorlukları	3
	Öğrencilerin Motivasyonu ve Dikkati	Motivasyon ve Dikkat Sorunları	2
	Değerlendirme Zorlukları	Değerlendirme Sorunları	1
	Öğretmenlerin Yaklaşımları ve Kaynaklar	Yaklaşım ve Kaynak Sorunları	2
	Öğrencilerin Farklılıkları ve İhtiyaçları	Farklılık ve İhtiyaç Sorunları	1

Tablo 8'de görüldüğü gibi katılımcıların İlkokul Türkçe Öğretim Programında dinleme/izleme becerisinin kazandırılmasındaki güçlükler hakkındaki görüşleri; Sınıf Mevcudu (3), Metinlerin Uygunluğu (5), Teknolojik Yetersizlik (4), Öğrencilerin Dil Becerileri (2), Dinleme/İzleme Etkinliklerinin Uygulanması (3), Öğrencilerin Motivasyonu ve Dikkati (2), Değerlendirme Zorlukları (1), Öğretmenlerin Yaklaşımları ve Kaynaklar (2) ve Öğrencilerin Farklılıkları ve İhtiyaçları (1) şeklinde kategorileştirilmiştir. Bu kategoriler; İlkokul Türkçe Öğretim Programında dinleme/izleme becerisinin kazandırılmasındaki güçlükleri ve bu konulardaki öğretmen görüşlerini derinlemesine yansıtmaktadır.

Yüksek sınıf mevcutları, öğretmenlerin her bir öğrenciyle bireysel olarak ilgilenme kapasitesini sınırlar. Bu durum, dinleme ve izleme becerilerinin verimli bir şekilde kazandırılmasını olumsuz etkiler. Öğrencilerin dikkatinin kolayca dağılması, eğitim sürecinin bütünlüğünü bozar ve öğrenme etkinliklerinin kalitesini düşürür.

Ö6: "Sınıf mevcudunun fazlalığı, öğrenciler arasında en ufak bir fısıltının bile genel dikkat dağılımına yol açması ve katılımı zorlaştırması açısından önemli bir engel teşkil ediyor."

Eğitim materyallerinde yer alan metinlerin içerik ve nitelik açısından yetersiz olması, öğrencilerin ilgisini çekmekte ve motivasyonunu sürdürmekte zorluklara yol açmaktadır. Metinlerin uzunluğu ve karmaşıklığı, öğrencilerin anlama kapasitesini aşarak, dikkatlerinin dağılmasına neden olmaktadır.

Ö2: "Metinlerin uzunluğu ve öğrencilerin ilgi alanlarına hitap etmemesi, anlama ve konsantrasyon sorunlarına neden oluyor."

Teknolojik araçların yetersizliği, dinleme ve izleme etkinliklerinin etkin uygulanışını kısıtlar. Bu durum, öğrencilerin bu becerileri geliştirmesine engel teşkil eder ve çağdaş eğitim metodolojilerinin uygulanmasını zorlaştırır.

Ö2: "Sınıf ortamındaki teknolojik donanımın yetersizliği, öğrencilerin dinleme ve izleme becerilerini geliştirmede engeller yaratıyor."

Öğrencilerin dil becerilerinin henüz gelişim aşamasında olması, özellikle dil öğrenme güçlüğü çeken çocuklar için, dinleme ve anlama aktivitelerini zorlaştırır. Bu durum, pedagojik yaklaşımların öğrencinin dil gelişim seviyesine uygun şekilde düzenlenmesini gerektirir.

Ö3: "Dil becerilerinin gelişim sürecinde olan öğrenciler, özellikle dinleme ve anlamada zorluk çekiyorlar."

Dinleme ve izleme etkinliklerinin sıkı zaman sınırlamaları altında ve öğretmen yönlendirmesiyle gerçekleştirilmesi, öğrencilerin bu becerileri kapsamlı ve etkin bir şekilde geliştirmesini engeller. Etkinliklerin uygulanış biçimi, öğrencilerin bireysel öğrenme ihtiyaçlarını yeterince karşılamayabilir.

Ö4: "Dinleme aktivitelerinin kısıtlı zaman dilimlerine sıkıştırılması ve öğretmen yönlendirmesi altında gerçekleştirilmesi, etkili öğrenmeyi kısıtlıyor."

Metinlerin çağdaş ve ilgi çekici olmaması, öğrencilerin motivasyonunu ve dikkatini olumsuz etkiler. Etkinliklerin öğrenci merkezli ve katılımcıyı aktif olarak dahil eden

bir biçimde tasarlanması gerekmektedir.

Ö7: "Metinlerin yetersiz ve ilgi çekici olmaması, öğrencilerin dikkatini ve motivasyonunu düşürüyor."

Dinleme ve izleme becerilerinin objektif ve etkin bir şekilde değerlendirilmesi zorlukları içerir. Bu, uygun ölçme ve değerlendirme araçlarının geliştirilmesini gerektirir.

Ö3: "Dinleme ve izleme becerilerini objektif şekilde değerlendirecek etkili ölçme araçlarının eksikliği mevcut."

Öğretmenlerin çeşitli öğretim yöntemleri ve kaynakları kullanma becerisi, dinleme ve izleme becerilerinin kazandırılmasında önemli bir faktördür. Çeşitlilik ve yaratıcılık, eğitim sürecinin etkinliğini artırır.

Ö19: "Her bir metin için farklı ve etkili etkinlikler hazırlamanın zorluğu, öğretmenler için ekstra bir yük oluşturuyor."

Öğrenciler arasındaki bireysel farklılıklar ve öğrenme ihtiyaçları, öğretmenlerin her bir öğrenciye uygun öğretim stratejisi geliştirmesini gerektirir. Bu durum, dinleme ve izleme becerilerinin öğrenciye özgü şekilde kazandırılmasını zorlaştırır.

Ö12: "Öğrenciler arasındaki bireysel farklılıkları göz önünde bulundurarak her birine uygun etkinlikler tasarlamak hem zaman alıcı hem de zorlayıcı."

Tartışma ve Sonuç

Bu çalışmada, İstanbul, Beykoz ilçesinde görev yapan sınıf öğretmenlerinin Türkçe Dersi Öğretim Programındaki dinleme ve izleme becerilerine yönelik görüşleri incelenmiştir. Araştırmadan elde edilen sonuçlar, öğretmenlerin bu becerilerin kazandırılması ve potansiyel iyileştirmeleri kapsamlı bir şekilde ele almalarına katkı sağlamıştır.

Araştırmada, katılımcı öğretmenlerin programdaki dinleme ve izleme kazanımlarına yönelik ortak görüşlerinin "yeterli ve anlaşılır düzeyde" olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Çoğu öğretmen (f: 17), dinleme ve izleme becerilerine yönelik kazanımların yeterli olduğunu ifade etmiştir. Bu bulgu, önceki çalışmalarda belirtilen öğretim programlarının dil becerilerini desteklemedeki genel etkinliğine işaret etmektedir (Göçer, 2014). Ancak, birkaç öğretmen (f: 3) bu kazanımların öğrenci seviyelerine uygun olmadığını belirtmiştir. Akman ve Kandemir (2015) tarafından yapılan bir çalışmada, öğretim kazanımlarının her öğrencinin bireysel öğrenme ihtiyaçlarına tam olarak hitap etmediği ortaya konmuş, bu durumun özellikle farklı öğrenme hızlarına sahip öğrenciler için sorun teşkil ettiği vurgulanmıştır. Ancak, bu kazanımların bazı durumlarda öğrencilerin seviyesine ve ihtiyaçlarına daha uygun hale getirilmesi gerektiğinin altı çizilmiştir. Bu bulgu, Tompkins (1998) ve Werner (1975) tarafından yapılan çalışmalarla uyumlu olup, dinleme ve izleme becerilerinin öğrencilerin dil becerilerinin gelişiminde merkezi bir rol oynadığını tekrar ön plana çıkarmaktadır.

Araştırmada, öğretmenlerin dinleme ve izleme becerilerinin, öğrencilerin konuşma, okuma ve yazma gibi diğer dil becerileri üzerinde olumlu etkiler yarattığı sonucu elde edilmiştir. Öğretmenlerin büyük bir kısmı (f: 15), kullanılan materyallerin daha çeşitli ve ilgi çekici olması gerektiğini önermiştir. Eroğlu ve Çakır (2016) da eğitim materyallerinin öğrenci ilgisini çekme gücünün, öğrenme motivasyonu ve dikkat süresi üzerinde doğrudan etkili olduğunu belirtmiştir. Ayrıca, bu materyallerin kültürel ve bölgesel içeriklerle zenginleştirilmesinin öğrencilerin ders materyalleriyle özdeşleşmesini kolaylaştırabileceğini de eklemiştir. Bu durum, Sarıkaya (2018) ve Özbay (2009) tarafından dile getirilen, dinleme becerisinin, dil becerilerinin gelişiminde temel bir rol oynadığı görüşünü destekler niteliktedir.

Bir diğer elde edilen sonuca göre öğretmenlerin Türkçe ders kitaplarındaki dinleme ve izleme metinlerinin niteliği konusunda bazı endişeleri olduğu ortaya konulmuştur. Öğretmenlerden çoğu (f: 14), öğrenme ortamının dinleme ve izleme becerilerinin kazandırılmasındaki etkilerine dikkat çekmiştir. Sınıf mevcudu ve öğrenme ortamının fiziksel koşullarının, öğrenci katılımı ve etkileşimi üzerinde önemli bir etkisi olduğunu belirtmişlerdir. Bu bulgu, Tanrıoğan (2017) tarafından yapılan çalışma sonuçlarını destekler nitelikte olup, daha az kalabalık sınıflarda öğrencilerin daha etkili bir şekilde öğrendikleri ve daha yüksek katılım gösterdikleri belirtilmiştir. Ayrıca metinlerin öğrenci seviyelerine uygunluk, ilgi çekicilik ve çeşitlilik açısından iyileştirilmesi gerektiği belirtilmiştir. Bu, Göçer (2014) ve Mutlu, Süğümlü, & Çinpolat (2019) tarafından vurgulanan, öğrencilerin ilgisini çekebilecek ve motivasyonlarını artıracak nitelikli metinlerin önemini yansıtmaktadır.

Araştırmada, öğrenme ortamının niteliklerinin, öğrencilerin dinleme ve izleme becerilerinin gelişimi üzerinde önemli bir etkiye sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmenler, teknolojik araçların yetersizliğinin (f: 12), etkili öğrenme süreçlerinin önünde büyük bir engel olduğunu belirtmişlerdir. Gelişmiş teknolojik araçların kullanımının, özellikle dinleme ve izleme becerilerinin kazandırılmasında, öğrencilerin ilgisini çekme ve bilgiyi işleme kapasitesini artırma potansiyeline sahip olduğu konusunda bir fikir birliği vardır (Demir, 2018). Demir, bu araçların ses, video ve animasyon gibi çoklu medya öğelerini entegre ederek öğrenme deneyimini zenginleştirdiğini vurgulamıştır. Ayrıca öğretmenler, sınıf mevcudu, fiziksel ortamın hazırlığı ve teknolojik donanım gibi faktörlerin bu süreçte kritik rol oynadığını belirtmiştir.

Araştırmada, dinleme eğitim süreçlerinin önemine ilişkin sonuçlar elde edilmiştir. Katılımcı öğretmenlerin çoğunluğu (f: 16), etkileşimli ve katılımcı eğitim yöntemlerinin öğrencilerin dinleme ve izleme becerilerinin gelişimine katkıda bulunduğunu ifade etmiştir. Aktif öğrenme stratejilerinin kullanılması, öğrencilerin ders materyalleriyle etkileşimini artırarak derinlemesine öğrenmeye olanak tanımaktadır (Kara, 2019). Kara (2019), öğrencilerin aktif olarak katıldığı derslerde, öğrenme sürecinin daha etkili ve kalıcı olduğunu belirtmiştir. Ayrıca öğretmenler, dikkat çekme ve odaklanma teknikleri ile aktif katılım ve etkileşim stratejilerinin, öğrencilerin dinleme becerilerini geliştirmede etkili olduğunu ifade etmiştir. Bu durum, dinleme eğitiminin, çeşitli ve etkileşimli yöntemlerle desteklenmesi gerektiğini göstermektedir (Epçaçan, 2013). Bununla birlikte araştırma sonuçları

dinleme ve izleme becerilerinin kazandırılmasındaki güçlükleride ortaya koymuştur. Sınıf mevcudu, metinlerin uygunluğu, teknolojik yetersizlikler, öğrencilerin dil becerileri ve motivasyonu gibi faktörler, bu süreci zorlaştıran unsurlar arasında yer almaktadır. Bu bulgular, dinleme ve izleme becerilerinin geliştirilmesi sürecinde karşılaşılan zorlukların üstesinden gelmek için bütüncül ve çok yönlü stratejilerin geliştirilmesi gerektiğini göstermektedir (Alyılmaz, 2013; Epçaçan, 2013).

Araştırma sonuçları, öğretmenlerin dinleme ve izleme becerilerinin öğrencilerin dil gelişiminde kritik bir öneme sahip olduğunu ve bu becerilerin öğrencilerin hem sosyal hem de akademik başarıları üzerinde olumlu etkiler yarattığını göstermiştir. Bu sonuçlar, literatürdeki çalışmalarla uyumlu olup, dinlemenin özellikle eğitimde temel bir beceri olarak kabul edilmesi gerektiğini desteklemektedir (Rankin, 1926; Wilt, 1950; Werner, 1975; Tompkins, 1998; Özbay, 2005). Sonuç olarak bu çalışma, öğretmenlerin dinleme ve izleme becerilerine yönelik olumlu tutumlarını ve bu becerilerin etkin kazandırılması için karşılaşılan zorlukları ortaya koymuştur. Öğretim programlarının ve eğitim materyallerinin, öğrenci ihtiyaçlarına uygun şekilde tasarlanması ve geliştirilmesi, öğrencilerin dil becerilerini geliştirmelerine önemli katkılar sağlayacaktır. Bu süreçte, teknolojik araçların ve çeşitlendirilmiş eğitim yöntemlerinin entegrasyonu, öğrenme deneyimini zenginleştirilecek ve öğrenci başarısını artıracaktır. Çünkü öğretmenler, öğrenme ortamının nitelikleri, dinleme ve izleme materyallerinin seçimi ve sunumu, sınıf mevcudu, öğrencilerin motivasyonu ve dikkati gibi faktörlerin bu becerilerin kazandırılmasında önemli olduğunu vurgulamışlardır. Bu faktörler, dinleme ve izleme becerilerinin etkin bir şekilde geliştirilmesi için dikkate alınması gereken kritik unsurlardır. Bu durum, eğitim materyallerinin ve öğrenme ortamlarının öğrencilerin ihtiyaçlarına göre şekillendirilmesinin önemini ortaya koymaktadır (MEB, 2005; Göçer, 2014; Mutlu, Süğümlü, & Çınpolat, 2019).

Araştırmadan elde edilen sonuçlar, dinleme ve izleme becerilerinin, öğrencilerin sosyal ve akademik yaşamlarında merkezi bir öneme sahip olduğunu göstermiştir. Bu beceriler, öğrencilerin dil becerilerinin temelini oluşturmakta ve onların iletişim yeteneklerini geliştirmekte, kritik düşünme ve analitik becerilerini artırmakta önemli bir rol oynamaktadır. Literatürdeki araştırma sonuçlarının yanı sıra mevcut araştırmadaki sonuçlar öğretmenlerin deneyimlerine ve gözlemlerine dayalı gerçek dünya örneklerini de yansıtmaktadır.

Öğretmenler, öğrenme ortamının nitelikleri, dinleme ve izleme materyallerinin seçimi ve sunumu, sınıf mevcudu, öğrencilerin motivasyonu ve dikkati gibi faktörlerin bu becerilerin kazandırılmasında önemli olduğunu vurgulamışlardır. Bu faktörlerin, öğrencilerin dinleme ve izleme becerilerini etkin bir şekilde geliştirmeleri için dikkate alınması gerekmektedir. Ayrıca, öğretmenlerin profesyonel gelişimi ve ölçme-değerlendirme yöntemlerinin geliştirilmesi, bu sürecin etkinliğini artıracaktır.

Bu çalışma, dinleme ve izleme becerilerinin öğrencilerin dil becerilerinin gelişimindeki önemine dair öğretmenlerin farkındalığını artırmıştır. Ancak, bu becerilerin daha etkin bir şekilde kazandırılabilmesi için karşılaşılan zorlukların üstesinden gelinmesi gerekmektedir. Öğretim programlarının ve eğitim

materyallerinin, öğrencilerin ihtiyaçlarına ve çağın gerekliliklerine uygun şekilde tasarlanması ve geliştirilmesi, öğrencilerin dinleme ve izleme becerilerini geliştirmelerine önemli katkılar sağlayacaktır. Son olarak ilkökul öğretim programlarında dinleme ve izleme becerilerine verilen önemin artırılması gerektiği ve bu becerilerin kazandırılmasına yönelik stratejilerin geliştirilmesinin önemi vurgulanmaktadır. Öğrencilerin bu temel becerileri kazanmalarını sağlamak amacıyla eğitimciler, politika yapıcılar ve araştırmacılar için, öğretim yöntemleri ve stratejileri üzerine daha fazla araştırma yapılması gerekmektedir. Bu becerilerin geliştirilmesi, öğrencilerin gelecekteki akademik ve sosyal başarıları için temel bir yapı taşı oluşturacaktır.

Öneriler

Bu çalışmanın sonuçlarına dayanarak, aşağıdaki öneriler sunulmaktadır:

- Eğitim Materyallerinin Çeşitlendirilmesi: Öğretmenler, çeşitli ve öğrenci seviyesine uygun dinleme/izleme materyalleri kullanmalıdır. Metinlerin çeşitliliği ve kalitesi, öğrencilerin dikkatini çekmekte ve motivasyonunu artırmakta önemli bir rol oynar.
- Öğrenme Ortamının İyileştirilmesi: Sınıf mevcudunun azaltılması, fiziksel ortamın uygun şekilde düzenlenmesi ve teknolojik donanımın güçlendirilmesi, öğrencilerin dinleme/izleme becerilerini daha etkili bir şekilde geliştirmelerine yardımcı olacaktır.
- Öğretmen Eğitimi: Öğretmenlerin, dinleme ve izleme becerilerini nasıl daha etkili bir şekilde öğretebilecekleri konusunda profesyonel gelişim fırsatları sunulmalıdır. Bu, öğretmenlerin öğrencilere bu becerileri kazandırmada daha etkili olmalarını sağlayacaktır.
- Ölçme ve Değerlendirme Yöntemlerinin Geliştirilmesi: Dinleme ve izleme becerilerini objektif bir şekilde değerlendirebilecek ölçme araçları geliştirilmelidir. Bu, öğrencilerin bu becerilerdeki ilerlemesini daha iyi takip etmelerine olanak tanıyacaktır.
- Farklı bir araştırma ilkökul öğrencileri ve sınıf öğretmenliği lisans programında yer alan öğrencilerle de yapılabilir.

Araştırmanın Sınırlılıkları ve Gelecek Araştırmalar

Bu araştırma İstanbul İli Beykoz ilçesinde görev yapmakta olan 20 gönüllü sınıf öğretmeni ile yapılmıştır. Araştırmanın bulguları araştırmaya katılan katılımcıların görüş ve öneriyle sınırlıdır.

Yayın Etiği

Bu çalışmada araştırma ve yayın etiğine uyulmuştur.

ORCID

Dilek YAZAR GÜRSOY <https://orcid.org/0000-0001-7464-8641>

Çavuş ŞAHİN <https://orcid.org/0000-0002-4250-9898>

Kaynakça

- Baştuğ, M. (2012). İlköğretim I. kademe öğrencilerinin akıcı okuma becerilerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi (Yayımlanmamış doktora tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Demirel, Ö. (2003). Türkçe ve sınıf öğretmenleri için Türkçe öğretimi (5. Baskı). Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Emiroğlu, S., & Pınar F.N. (2013). Dinleme becerisinin diğer beceri alanları ile ilişkisi. *Turkish Studies*, 8(4), 769-782
- Epçaçan, C. (2013). Temel bir dil becerisi olarak dinleme ve dinleme eğitimi. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (11), 331-352.
- Ergin, M. (2008). Türk dil bilgisi. İstanbul: Bayrak Basım.
- Göçer, A. (2014). Öğretmen ve öğretmen adaylarının Türkçe dersi metin işleme süreci üzerine görüşlerinin değerlendirilmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 3(1), 326-336.
- Güneş, F. (2014). Türkçe öğretimi yaklaşımlar ve modeller. Ankara: Pegem Yayınları.
- Johnson, B., & Christensen, L.B. (2004). *Educational research: Quantitative, qualitative and mixed approaches*. Boston: Pearson Education, Inc.
- Kılıç, F. (2021). Yenilenen Türkçe dersi öğretim programı (2019) dinleme/izleme alanı kazanımlarının gerçekleştirilme düzeylerinin türkçe öğretmenlerinin görüşlerine göre değerlendirilmesi (Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi). Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Ağrı
- Kurudayıoğlu, M., & Öge Yaşar, F. (2014). 6. sınıf Türkçe dersi öğretmen kılavuz kitaplarındaki dinleme metinlerinin dinleme yöntem ve teknikleri açısından incelenmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 2(2), 1-14.
- Lundsteen, S.W.(1979). *Listening: Its impact on reading and the other language arts* (Rev. Ed.) Urbana IL: National Counsel of Teachers English
- MEB (1968). İlköğretim Türkçe dersi öğretim programı. Ankara: Millî Eğitim Basımevi
- MEB (2005). İlköğretim Türkçe dersi öğretim programı. Ankara: Millî Eğitim Basımevi
- MEB (2015). İlköğretim Türkçe dersi öğretim programı. Ankara: Millî Eğitim Basımevi
- MEB. (2019). Türkçe dersi öğretim programı (ilkokul ve ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. sınıflar). Ankara: Devlet Kitapları Müdürlüğü Basım Evi.
- Menteşe, H. (2014). Ortaokul Türkçe dersi öğretim programının öğretmen görüşlerine göre incelenmesi (Aydın ili örneği) (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aydın.
- Miles, M., & Huberman, M. (1994). *Data management and analysis methods*. Thousand Oaks, CA: Sage Publications.
- Mutlu, H. H., Süğümlü, Ü., & Çinpolat, E. (2019). Türkçe Dersi Öğretim Programı (2018) temelinde hazırlanan ortaokul Türkçe ders kitaplarının öğretmen görüşleriyle değerlendirilmesi. *Millî Eğitim Dergisi*, 48 (224), 101-121.
- Özbay, M. (2009). Dinleme eğitimi. Ankara: Öncü Kitap.
- Özbay, M. (2005). Bir dil becerisi olarak dinleme eğitimi. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Özdemir, E. (1987). İlkokul öğretmenleri için Türkçe öğretimi klavuzu. İstanbul: İnkılap Kitabevi.
- Patton, M.Q. (2002). *Qualitative research and evaluation methods* (3rd Edition). Thousand Oaks, CA: Sage Publications.
- Sarıkaya, B. (2018). Dinlemeyle İlgili Temel Kavramlar, İçinde A. Akçay (Ed.) Dinleme/izleme eğitimi (ss. 55-75). Ankara: Nobel Yayın.
- Schram, T.H. (2003). *Conceptualizing qualitative inquiry*. Upper Saddle River, NJ: Merrill Prentice Hall.
- Strauss, A. L. (1987). *Qualitative analysis for social scientists*. Cambridge, England: Cambridge University Press.
- Şimşek, H. (2019). Yenilenen 5. sınıf Türkçe dersi öğretim programı kazanımlarının gerçekleştirilebilirliğine ilişkin Türkçe öğretmenlerinin görüşleri (Kocaeli İli Örneği) (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.
- Thomas, J., & Harden, A. (2008). Methods for the thematic synthesis of qualitative research in systematic reviews. *BMC Medical Research Methodology*, 8 (45), 1-10.
- Tompkins, G.G. (1998). *Young children learning: Talking and thinking at home and school*. London: Fontana Publications.

Tüzel, S.(2014). Dinleme Eğitimi, İçinde M. Yılmaz (Ed.), Yeni Gelişmeler Işığında Türkçe Öğretimi (ss.17-40). Ankara: Pegem Akademi..

Vagle, M. D. (2014). Crafting phenomenological research. Walnut Creek, Ca: Left Coast Press.

Van Manen, J. (1990). Researching lived experience: Human science for an action sensitive pedagogy. New York: State University of New York.

Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2018). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

The Journal of International Social Science Education

ISSN: 2146-6297 (Online) Dergi websayfası: <https://www.dergipark.org.tr/en/pub/issej>

Evaluation of the listening/monitoring skill area of the primary school Turkish lesson curriculum according to the opinions of classroom teachers

Çavuş Şahin & Dilek YAZAR GÜRSOY

To cite this article: Şahin, Ç. & Yazar Gürsoy, D. (2024). Evaluation of the listening/monitoring skill area of the primary school Turkish lesson curriculum according to the opinions of classroom teachers, *The Journal of International Social Science Education*, 10(2), 26-63. DOI: 10.47615/issej.1531926

To link to this article <https://doi.org/10.47615/issej.1531926>

© 202X The Author(s). Reprints and permissions:

Authors have permission to share their article after it has been published in ISSEJ/The journal of International Social Science Education, either in print or online as a First Edition

Highlights

The ability to listen is undoubtedly one of the most important skills that an individual uses in their life. For the development of this skill, the listening/monitoring skill area, which is included in the Turkish lesson curriculum, which has been used since the first years of the individual's participation in planned education, is of great importance in this sense.

In this study, the opinions of classroom teachers about the listening/monitoring skill area of the Primary School Turkish Lesson Curriculum were revealed.

The opinions of the classroom teachers, who are the implementers of the program, will ensure the evaluation and development of the program and will reveal the difficulties encountered during the implementation.

ISSEJ/The Journal of International Social Science Education is a double peer-reviewed online journal. This article can be used for research, teaching and private studies. Only the authors are responsible for the content of the article. The journal has the copyright of the articles. The publisher cannot be held liable for any loss, transaction, claim or damage arising directly or indirectly in connection with the use of the research material.

All authors are requested to disclose any actual or potential conflict of interest including any financial, personal or other relationships with other people or organizations regarding the submitted work.

Evaluation of the listening/monitoring skill area of the primary school Turkish lesson curriculum according to the opinions of classroom teachers

Çavuş Şahin Department of Basic Education Classroom Education, Çanakkale Onsekiz Mart University, Çanakkale, 17010, Türkiye

Dilek Yazar Gürsoy Department of Basic Education, Çanakkale Onsekiz Mart University, Çanakkale, 17010, Türkiye

This research aims to evaluate the opinions of classroom teachers about the listening and monitoring skill area in the Primary School Turkish Lesson Curriculum. In the research, which was designed according to the qualitative method, the study group was formed by analogous sampling. The data were collected with a semi-structured interview form. Interviews were conducted with 20 classroom teachers working in primary schools in Beykoz district of Istanbul. Content analysis technique was used to analyze the qualitative data obtained as a result of the interviews. As a result of the research, teachers found the listening and monitoring gains in the program to be generally sufficient and understandable. In addition, it is seen that classroom teachers have some concerns about the quality of listening and monitoring texts in Turkish textbooks. It shows that teachers have reached a consensus that listening and monitoring skills form the basis of students' language skills and have significant effects on their social and academic achievement. In addition, it has been determined that factors such as the qualities of the learning environment, the selection of educational materials, class size and the motivation of the students play a critical role in gaining these skills. As a result, the study emphasizes that more importance should be given to listening and monitoring skills in the primary school Turkish curriculum and that teachers should be supported in this field.

ARTICLE HISTORY

Received XX Month
202X Accepted XX
Month 202X

KEYWORDS

Listening and
Monitoring Skills,
Turkish Curriculum,
Classroom Teacher

Type of the paper
Research article

CONTACT Dilek YAZAR GÜRSOY dilekyazar@hotmail.com Temel Eğitim Anabilim Dalı Sınıf Eğitimi Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, 17010, Çanakkale, Türkiye

© 2024 The Author(s).

This is an Open Access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution-NonCommercial License (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>), which permits non-commercial re-use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original work is properly cited, and is not altered, transformed, or built upon in any way.

Introduction

Language is a tool that has its own rules and develops according to these rules, helping people communicate with each other (Ergin, 2008). Listening, which is at least as important as language, is considered the most important communication and interaction tool in an individual's life from birth to death. Language has two different dimensions: understanding and expressing. Speaking and writing, which are classified as language skills, constitute expressing; listening and reading constitute understanding. If any of these language skills are developed or are lagging behind, it will also positively affect the development of other language skills. Listening forms the basis of other language skills. Until school age, the foundations of the mother tongue are generally formed, and only listening lies in the background of comprehension skills. In this respect, listening, the first skill an individual acquires from his/her family, constitutes the main element of other skills to learn a language. For this reason, to develop this skill, which is considered a listening/watching skill that requires a more cognitive process than hearing, it has become necessary for individuals to carry out their educational activities in this field in a planned and successful manner.

The most important tool for achieving the goals in the curriculum is language. Today's Turkish curriculum is structured on four skill areas (listening/monitoring, reading, speaking, and writing) and is associated with the whole (Mentese, 2014). When the primary school curriculum is examined, no clear statement about listening could be found in the primary school programs until 1968. In the 2005 program prepared with the constructivist approach, it was seen that listening skills, which were evaluated as a separate learning area for the first time, were a skill that had not been emphasized enough until these years. However, it is known that listening skills must first be acquired in order to acquire literacy skills (Tuzel, 2014). The learning areas in the Turkish Curriculum developed in 2015 were "reading, writing, and verbal communication." The language skills and related achievements, first brought together within the scope of the 2015 program, were later separated in the 2017 and 2019 programs and classified as listening/monitoring, reading, speaking, and writing skill areas (Kılıç, 2021). The most essential tool in developing basic language skills is the selected texts. The desired gains can be achieved thanks to the qualified texts to be selected. Qualified texts that meet the field knowledge of teachers also result in the correct acquisition of basic language skills (Mutlu et al., 2019). Different studies have been conducted on the acquisition of listening skills in the relevant literature (Bastug, 2012; Epcacan, 2013; Mutlu et al., 2019; Simsek, 2019). When the current studies and the results obtained are evaluated, it is seen that there is a pressing need for further research in the field of listening/monitoring skills. This need is urgent and significant, and studies examining the subject in more depth will provide substantial contributions to both the relevant scientific field and practitioners.

This study aims to contribute to the literature by revealing the opinions of classroom teachers regarding the listening/monitoring skill area in the Turkish program. For this

purpose, the following questions will be answered:

- 1- What are the opinions of classroom teachers on the learning objectives of listening/monitoring skills in the Primary School Turkish Curriculum?
- 2- What are the opinions of classroom teachers on the contribution of the listening/monitoring skills in the Primary School Turkish Curriculum to other learning areas?
- 3- What are the opinions of classroom teachers on the quality of the texts used in Turkish textbooks to develop listening/monitoring skills in the Primary School Turkish Curriculum?
- 4- What are the opinions of classroom teachers on the qualities the learning environment should have to support the development of listening/monitoring skills in the Primary School Turkish Curriculum?
- 5- What are the opinions of classroom teachers about listening education processes to support the development of listening/monitoring skills in the Primary School Turkish Curriculum?
- 6- What difficulties do classroom teachers encounter in teaching listening/monitoring skills in the Primary School Turkish Curriculum?

Methodology

In this study, the phenomenology design, one of the qualitative research methods, was preferred. This design is expressed as a design in which the meaning of phenomena is given based on the essence of people's life experiences (Yıldırım and Simsek, 2018). However, it's important to note that phenomenology, like any research method, has its limitations. For instance, it may not provide a comprehensive understanding of the social context in which the phenomena occur. Again, phenomenology is also expressed as the conscious experience of individuals' lives, daily life or social action. (Schram, 2003). The phenomenology approach is frequently preferred in researching various phenomena in education, as in many fields. The phenomenology design was preferred in this study, the main research purpose of which is to reveal the opinions of classroom teachers regarding the achievements in the Turkish program's listening/monitoring skill area. Accordingly, within the scope of the research, the opinions of a group of classroom teachers working in the Beykoz district of Istanbul regarding the listening and monitoring skills area in the Primary School Turkish Course Curriculum were collected and examined.

The homogeneous sampling method was used to create the study's participant group, respecting the unique role of each participant. This purposeful sampling method is preferred in studies where similar phenomena and situations are examined (Patton, 2002). In this method, participants are selected based on specific common characteristics, ensuring a cohesive study group (Yıldırım & Simsek, 2018). In our study, the common feature of the participants is their role as primary school

classroom teachers. The research group is comprised of 20 volunteer classroom teachers, each coded as T1, T2, T3, ..., T20.

The interview method, a versatile data collection method suitable for qualitative research, was the preferred approach for gathering the data. This method is designed to obtain in-depth information about the participants' experiences, opinions, and thoughts. The semi-structured interview technique, known for its adaptability, was employed in the research. This technique allows the researcher to ask new questions based on the participants' answers and the pre-prepared questions (Patton, 2002). The interview form, carefully crafted by the researchers, was informed by a thorough scan of the literature, consultation with field experts and the development of six open-ended questions.

The data for this research were gathered through individual interviews with the participants, conducted between 15.09.2023 and 30.09.2023. These interviews, conducted with the participants' full consent, were audio-recorded and then transcribed. A total of 20 participants were interviewed, and the resulting data set, a 53-page transcription of the interviews, was handled with the utmost respect for the participants' privacy.

The collected data were evaluated using content analysis, which is frequently preferred in qualitative research. In content analysis, the interpretation of data is made by revealing and organizing similar terms and themes (Strauss, 1987; Yıldırım & Simsek, 2018). There are various methods in the relevant literature regarding the content analysis process. Within the scope of this study, the content analysis stages used by Thomas and Hardene (2008) were followed. The MAXQDA 2018 package program was used in the analysis of qualitative data.

Findings

This section of the research presents the findings obtained from the qualitative data analysis.

Findings Regarding Teachers' Views on the Objectives of Listening/Monitoring Skills in the Primary School Turkish Curriculum:

The participants' views on the listening/monitoring skill outcomes in the primary school Turkish curriculum were organized into themes such as Adequacy and Comprehensibility of the Outcomes (7), Variety and Suitability of Educational Materials (4), General Effectiveness of the Turkish Curriculum (5) and Suggestions for the Development of the Turkish Curriculum (4). This category reveals the diversity of the participants' views and their thoughts on the general effectiveness of the listening/monitoring skill outcomes in the curriculum. The participants emphasize the adequacy and comprehensibility of the outcomes, the variety and suitability of the educational materials, the general effectiveness of the program, and the areas that

need to be developed. It was observed that the participants had different views on the comprehensibility of the outcomes. For example, T1 stated that the texts should be more understandable since children have short attention spans.

Similarly, T6 stated that the outcomes were understandable, but sometimes, there were challenging expressions that were inappropriate for the level. The participants expressed different views on educational materials' diversity and suitability for the grade level. T3 emphasized that the outcomes should support the students' language development and positively affect their ability to establish effective communication. T9 drew attention to the importance of diverse materials for developing children's listening and monitoring skills. Under this theme, most participants stated that the Turkish Language Teaching Program improved the students' language skills and reinforced their communication skills. The participants made various suggestions for the development of the program. This feedback provides valuable insights for the more effective implementation of the program.

Findings Regarding Teachers' Views on the Contribution of the Learning Achievements of Listening/Monitoring Skills in the Primary School Turkish Curriculum to Other Learning Areas:

The participants' views on the contribution of the listening/monitoring skills in the primary school Turkish language teaching program to other learning areas were themed General Effectiveness of the Gains (20), Speaking and Communication Skills (6), Reading and Comprehension Skills (5), Writing and Creativity (4), Attention and Concentration (3) and Critical Thinking and Problem-Solving (2). These categories show how critical the participants' listening/monitoring skills are in developing students' holistic language skills. These skills support speaking, comprehension, writing, creativity, critical thinking, and problem-solving skills. All participants emphasized that listening/monitoring skills holistically develop students' language skills. It is emphasized that these skills strengthen students' interaction and integration with other language skills.

Findings Regarding Teachers' Views on the Quality of Listening/Watching Texts in Turkish Coursebooks:

Participants' views on the Quality of Listening/Monitoring Texts in Turkish Textbooks were themed Adequacy and Quality of Texts (7), Suitability to Student Level (6), and Importance of Text Length (5). This category shows that primary school Turkish textbooks' quality of listening/monitoring texts dramatically impacts students' language development and learning processes. Participants stated that texts should be appropriate to the level, interesting, and diverse and that the length and presentation style of the texts affect students' attention and motivation. This feedback provides an essential resource for more effective design of textbooks and their contents. For example, T1 states that the texts in existing books are insufficient and sometimes well above the level. This prevents students from learning efficiently and

efficiently.

Findings Regarding Teachers' Views on the Qualities of the Learning Environment:

The participants' views on the qualities that the learning environment should have to support the development of listening/monitoring skills in the primary school Turkish language teaching program were themed Importance of Class Size (6), Preparation of the Physical Environment (5), and Technological Equipment and Materials (4). This category draws attention to the importance of the learning environment for developing listening/monitoring skills within the Primary School Turkish Language Teaching Program framework. Participants stated that small class sizes, appropriate preparation of the physical environment, and technological equipment play critical roles in this process. These findings provide crucial information on how the ideal learning environment should be created for students to develop listening/monitoring skills. This theme focuses on the effect of the number of students in the class on developing listening and watching skills. It is emphasized that classes with fewer students provide a more efficient learning environment by increasing one-on-one interaction. It is stated that crowded classes can limit students' active participation and attention. This theme also addresses the importance of the physical conditions of the learning environment, especially silence, appropriate lighting, and the absence of distracting objects. It is emphasized that the physical environment should be organized in a way that helps students maintain their attention and listen effectively. Technological tools and various learning materials play a role in supporting students' listening and monitoring skills. The contribution of technological equipment such as smart boards, internet access, and audio and visual materials to the learning process is emphasized. Such equipment can attract students' attention and provide a more active and participatory learning experience.

Findings Regarding Teachers' Views on Listening Education Processes:

Findings Regarding Teachers' Views on Listening Education Processes: The participants' views on listening education processes to support developing listening/monitoring skills in the Primary School Turkish Language Teaching Program have been themed Attracting Attention and Focus (12) and Active Participation and Interaction (11). This category reflects the methods and strategies used by teachers in listening education processes. While games and interactive techniques attract students' attention and ensure their focus, question-answer methods, and group activities are preferred to increase active participation and interaction. These approaches help students develop their listening skills. Teachers use various methods to increase students' attention and make listening more effective.

Findings Regarding Teachers' Views on Difficulties in Acquiring Listening/Watching Skills:

The participants' views on the difficulties in acquiring listening/monitoring skills in the Primary School Turkish Curriculum were themed as follows: Class Size (3), Suitability of Texts (5), Technological Inadequacy (4), Students' Language Skills (2), Implementation of Listening/Monitoring Activities (3), Students' Motivation and

Attention (2), Evaluation Difficulties (1), Teachers' Approaches and Resources (2) and Students' Differences and Needs (1). These categories reflect the difficulties in acquiring listening/monitoring skills in the Primary School Turkish Curriculum and the teachers' in-depth views on these issues. High-class sizes limit the capacity of teachers to deal with each student individually. This situation negatively affects the efficient acquisition of listening and monitoring skills. Students' attention is easily distracted, disrupting the integrity of the educational process and reducing the quality of learning activities. The inadequacy of the texts in the educational materials regarding content and quality leads to difficulties in attracting students' attention and maintaining their motivation. The length and complexity of the texts exceed the students' capacity to understand, causing their attention to be distracted.

The inadequacy of technological tools restricts the effective implementation of listening and monitoring activities. This situation prevents students from developing these skills and makes it challenging to implement contemporary educational methodologies. The fact that students' language skills are still in the developmental stage makes listening and comprehension activities difficult, especially for children with language learning difficulties. This situation requires that pedagogical approaches be organized according to the student's language development level. Maintaining listening and monitoring activities under tight time limits and teacher guidance prevents students from developing these skills comprehensively and effectively. How the activities are implemented may need to meet the student's learning needs sufficiently. The texts needing to be more contemporary and attractive positively affect students' motivation and attention. Activities need to be designed to be student-centered and actively involve the participant. Objective and practical evaluation of listening and monitoring skills involves difficulties. This requires the development of appropriate measurement and evaluation tools. Teachers' ability to use various teaching methods and resources is essential in acquiring listening and monitoring skills. Diversity and creativity increase the effectiveness of the educational process. Individual differences and learning needs among students require teachers to develop appropriate teaching strategies for each student. This makes it challenging to provide listening and monitoring skills in a student-specific manner.

Discussion, Conclusion and Recommendations

Various conclusions were reached from the findings in the current study. The study concluded that the participating teachers' standard views regarding the listening and monitoring outcomes in the program were "sufficient and understandable." Most teachers (f: 17) stated that the outcomes regarding listening and monitoring skills were sufficient. This finding points to the general effectiveness of the curriculum specified in previous studies in supporting language skills (Göcer, 2014). However, a few teachers (f: 3) stated that these outcomes were inappropriate for students' levels. The study concluded that the teachers' listening and monitoring skills positively affected other students' language skills, such as speaking, reading, and writing. Most teachers (f: 15) suggested that the materials used should be more diverse and exciting.

This situation supports the results of previous studies in the literature (Sarıkaya, 2018; Ozbay, 2009).

Another result revealed that the teachers were concerned about the quality of the listening and monitoring texts in Turkish textbooks. Most of the teachers (f: 14) drew attention to the effects of the learning environment on the acquisition of listening and monitoring skills. This result parallels the study conducted by Tanrıöğen (2017). The study concluded that the learning environment's characteristics significantly affect the development of students' listening and monitoring skills. Teachers defend the view that the inadequacy of technological tools (f: 12) is a significant obstacle to effective learning processes. The study also obtained results regarding the importance of listening education processes. Most participating teachers (f: 16) stated that interactive and participatory education methods contribute to developing students' listening and monitoring skills.

However, the research results also revealed the difficulties in acquiring listening and monitoring skills. Factors such as class size, appropriateness of texts, technological inadequacies, students' language skills, and motivation are among the factors that make this process difficult. The research results showed that teachers' listening and monitoring skills are of critical importance in students' language development and that these skills positively affect students' social and academic success. These results are consistent with the literature studies and support that listening should be considered an essential skill, especially in education (Rankin, 1926; Wilt, 1950; Werner, 1975; Tompkins, 1998; Ozbay, 2005).

The results obtained from the research showed that listening and monitoring skills are of central importance in students' social and academic lives. Teachers emphasized that factors such as the characteristics of the learning environment, the selection and presentation of listening and monitoring materials, class size, and students' motivation and attention are essential in acquiring these skills. These factors must be considered so that students can effectively develop their listening and monitoring skills. This study has increased teachers' awareness of the importance of listening and monitoring skills in developing students' language skills. Designing and developing teaching programs and educational materials based on students' needs and age requirements will significantly contribute to students' listening and monitoring skills development. Finally, it is emphasized that the importance given to listening and monitoring skills in primary school curricula should be increased, and strategies for acquiring these skills should be developed.

In addition, based on the results of this study, various suggestions were developed regarding diversifying educational materials, improving the learning environment, teacher training, and developing measurement and evaluation methods.

ORCID

Dilek YAZAR GÜRSOY <https://orcid.org/0000-0001-7464-8641>

Çavuş ŞAHİN <https://orcid.org/0000-0002-4250-9898>

References

- Bastug, M. (2012). İlköğretim I. kademe öğrencilerinin akıcı okuma becerilerinin cesitli değiskenler açısından incelenmesi (Yayımlanmamış doktora tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Epcacan, C. (2013). Temel bir dil becerisi olarak dinleme ve dinleme eğitimi. Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, (11), 331-352.
- Ergin, M. (2008). Türk dil bilgisi. İstanbul: Bayrak Basım.
- Göcer, A. (2014). Öğretmen ve öğretmen adaylarının Türkçe dersi metin işleme süreci üzerine görüşlerinin değerlendirilmesi. Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi, 3(1), 326-336.
- Kılıç, F. (2021). Yenilenen Türkçe dersi öğretim programı (2019) dinleme/izleme alanı kazanımlarının gerçekleştirilme düzeylerinin türkçe öğretmenlerinin görüşlerine göre değerlendirilmesi (Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi). Ağrı İbrahim Cecen Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Ağrı
- MEB (1968). İlköğretim Türkçe dersi öğretim programı. Ankara: Millî Eğitim Basımevi
- MEB (2005). İlköğretim Türkçe dersi öğretim programı. Ankara: Millî Eğitim Basımevi
- MEB (2015). İlköğretim Türkçe dersi öğretim programı. Ankara: Millî Eğitim Basımevi
- MEB. (2019). Türkçe dersi öğretim programı (ilkokul ve ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. sınıflar). Ankara: Devlet Kitapları Müdürlüğü Basım Evi.
- Mentese, H. (2014). Ortaokul Türkçe dersi öğretim programının öğretmen görüşlerine göre incelenmesi (Aydın ili örneği) (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aydın.
- Mutlu, H. H., Sugumlu, U., & Çinpolat, E. (2019). Türkçe Dersi Öğretim Programı (2018) temelinde hazırlanan ortaokul Türkçe ders kitaplarının öğretmen görüşleriyle değerlendirilmesi. Millî Eğitim Dergisi, 48 (224), 101-121.
- Ozbay, M. (2005). Bir dil becerisi olarak dinleme eğitimi. Ankara: Akcag Yayınları.
- Ozbay, M. (2009). Dinleme eğitimi. Ankara: Öncü Kitap.
- Patton, M.Q. (2002). Qualitative research and evaluation methods (3rd Edition). Thousand Oaks, CA: Sage Publications.
- Sarıkaya, B. (2018). Dinlemeyle İlgili Temel Kavramlar, İçinde A. Akcay (Ed.) Dinleme/izleme eğitimi (ss. 55-75). Ankara: Nobel Yayın.
- Schram, T.H. (2003). Conceptualizing qualitative inquiry. Upper Saddle River, NJ: Merrill Prentice Hall.
- Strauss, A. L. (1987). Qualitative analysis for social scientists. Cambridge, England: Cambridge University Press.
- Simsek, H. (2019). Yenilenen 5. sınıf Türkçe dersi öğretim programı kazanımlarının gerçekleştirilmesine ilişkin Türkçe öğretmenlerinin görüşleri (Kocaeli İli Örneği) (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü,

Sakarya.

Thomas, J., & Harden, A. (2008). Methods for the thematic synthesis of qualitative research in systematic reviews. *BMC Medical Research Methodology*, 8 (45), 1-10.

Tompkins, G.G. (1998). *Young children learning: Talking and thinking at home and school*. London: Fontana Publications.

Tuzel, S.(2014). Dinleme Egitimi, Icinde M. Yılmaz (Ed.), *Yeni Gelismeler Işığında Turkce Öğretimi* (ss.17-40). Ankara: Pegem Akademi..

Yıldırım, A., & Simsek, H. (2018). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seckin Yayıncılık.